

Promise



Voor bijbels denken in de (gezondheids)zorg 22e jaargang nr. 1 (januari 2006)

In dit nummer

De vaderwereld

The Odd Fellows

De Aäronitische zegen



De vaderwereld

De vader is voor kinderen een levensbron. Iedere man die zijn leven niet uitdeelt aan zijn kinderen, zal onvervuld en ellendig blijven. De man die leeft als een consument, zal sterven als iemand over wiens hebbedingetjes de erfgenamen ruzie gaan maken. Uiteindelijk geeft hij zijn leven dan wel, maar pas als hij daar zelf niet meer van kan genieten. Wie kan zeggen of iemand anders dan de fiscus daar plezier van heeft? Veel mannen sterven zonder dat ze ooit de binnenkant van de vaderwereld hebben gevonden.

De vaderwereld is een heel bijzondere wereld, die voortkomt uit de aard van het eigen hart van de vader. Van nature zou hij moeten beschermen, dienen en van de aarde genieten (Genesis 2:15-16). Zijn wereld is de beste uitdrukking van hemzelf, gekleurd en geweven door de kwaliteit van leven die hij eraan geeft. Op die plek, in zijn thuis, kan hij volledig mens worden, geschapen naar Gods beeld. Het hoeft ons daarom niet te verbazen dat het vaderbeeld dat we in het vorige hoofdstuk hebben bestudeerd een afbeelding is van Gods hart. Via de stem van de profeet Sefanja vangen we daar een glimp van op (Sefanja 3:17-18):

1. De HERE uw God is in uw midden – aanwezig
2. Hij is een held die verlost – beschermend
3. Hij zal Zich over u met vreugde verblijden – zorgzaam en bijzonder
4. Hij zal zwijgen in zijn liefde – rustgevend
5. Hij zal over u juichen met gejubel – genietend

6. Hij zal wie bedreefd zijn, ver van de feestvergadering, samenbrengen – troostend

Dit karakter werd in mensen gelegd nog voordat zij man of vrouw werden, dus het zit in ons allemaal. Het geldt net zozeer voor moeders als voor vaders. Maar misschien moeten we nóg een keer horen dat het ook voor vaders geldt. De vader is aanwezig, beschermend, zorgzaam, hij kalmeert, is dienend, geniet van en troost zijn gezin. Alle gezinsleden voelen dat ze bijzonder zijn als vader er is.

Misschien heb je wel eens gehoord van een vaderwereld die anders is dan ik hierboven heb beschreven. Sinds wij in staat zijn om zelf te bepalen wat goed of slecht voor ons is, hebben sommige vaders gedaan waar ze zelf zin in hadden. Allerlei soorten vaders rechtvaardigen hun daden. Mijn mening is dat we zijn gestopt met te handelen naar wie we zijn. Mannen disfunctioneren op zo'n grote schaal, dat dit disfunctioneren de norm is geworden. We

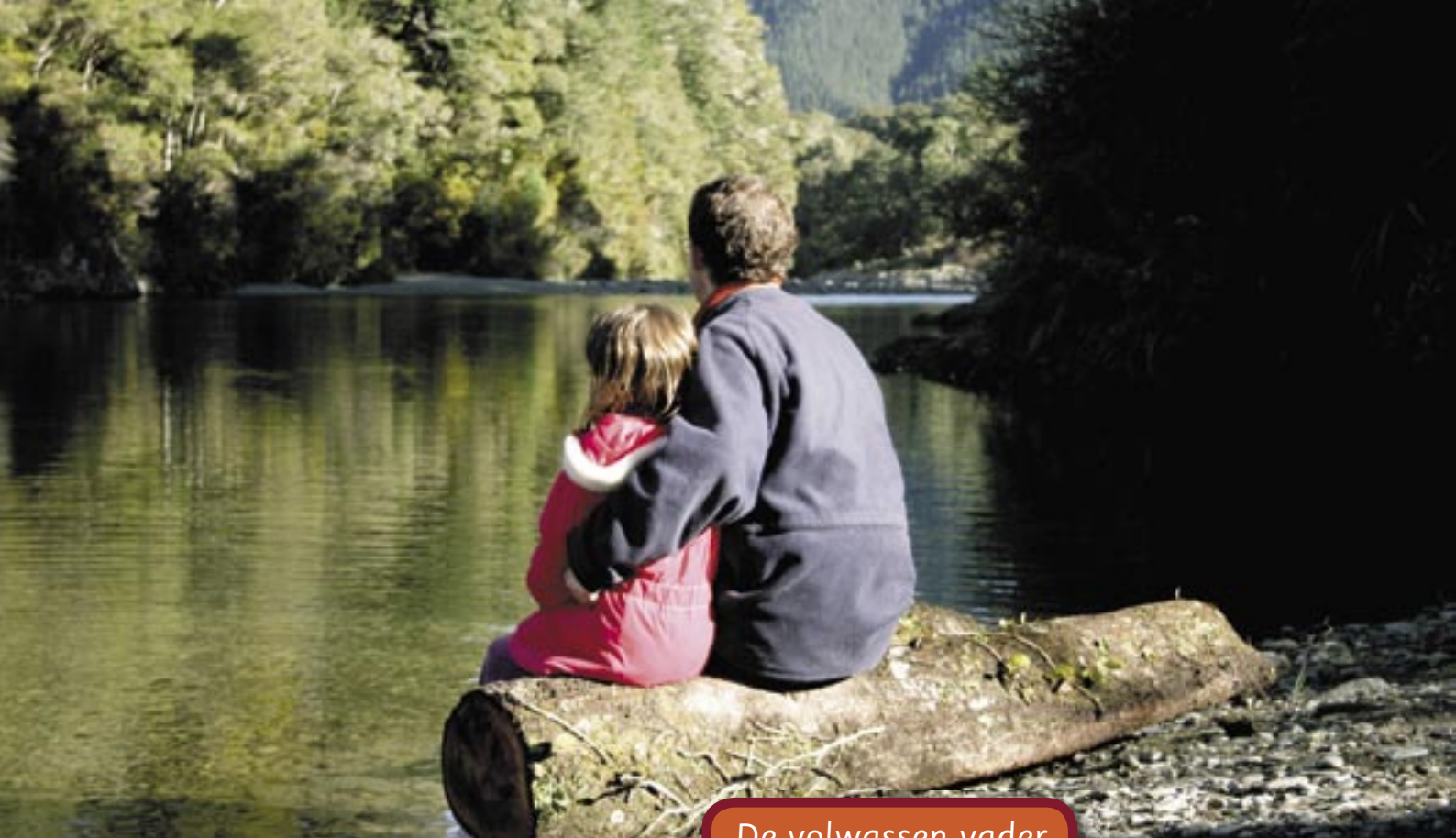
zitten flink in de puree. Zelfs degenen die het niet eens zijn wat de oorzaak van het probleem betreft, erkennen dat laatste wel.

God heeft het mogelijk gemaakt om onszelf te zijn door Immanuël, de naam die 'God met ons' betekent (Mattheüs 1:23). Door Zijn verlossing kunnen we groeien naar volwassen vaders en moeders die handelen naar wie ze zijn. We kunnen het echte leven ontvangen en geven. Laat ik een herstelde en een niet-herstelde of gekwetste vader eens met elkaar vergelijken, en kijken wat voor soort wereld zij creëren. Tegen degenen onder jullie die hier vrij luchtig over willen doen, zeg ik dat naar de kerk gaan niet hetzelfde is als hersteld of genezen zijn. Niet-herstelde vaders zijn gekwetste, ontregelde en onvolwassen kinderen, die het leven scheppen naar hun eigen beeld.

1. Vader is aanwezig – De HERE uw God is in uw midden

De gekwetste vader trekt zich terug. Hij kan emotioneel afwezig zijn, lichamelijk afwezig zijn, zich verschuilen in de garage of achter de beeldbuis, hij kan ertussenuit knijpen als er zich moeilijkheden voordoen en hij kan zijn gezin verlaten.

Een natuurlijke, menselijke vader zoekt zijn kinderen op, geeft aandacht aan hen,



De volwassen vader verheugt zich over zijn kinderen

merkt hun leven en reacties op, blijft betrokken als er sprake is van conflicten of moeilijkheden en blijft toegankelijk. Deze vader leeft samen met zijn gezin en deelt zijn leven met hen.

2. Vader beschermt – *Hij is een held die verlost*

De gekwetste vader is een verslagen vader. Hij voelt zich zwak, bedreigd en inefficiënt. In het slechtste geval beschermt hij zijn gezin niet tegen hemzelf, noch de gezinsleden tegen elkaar.

De volwassen vader zal zijn gezin tegen hemzelf en de gezinsleden tegen elkaar beschermen. Deze eerstelijns bescherming scheidt veilige mensen van kwetsende mensen. Hij houdt kinderen op veilige afstand van blootstelling aan schaamte, spot, vernedering, machtsmisbruik, kwaadbedoelende mensen en verkeerde dingen, en staat niet toe dat hun leven wordt blootgesteld aan gevaar. Hij zal hen met name beschermen tegen bedreiging of veroordeling (2 Petrus 2:22-23).

3. Vader is attent – *Hij zal Zich over u met vreugde verblijden*

De gekwetste vader is bitter; hij haat zijn leven en zichzelf. Soms ploetert hij gedeprimeerd verder met teveel hooi op zijn vork, treurt om een scheiding of het verlies van zijn kinderen, of voelt zich schuldig. Er zijn veel manieren om door dingen opgeslorpt te worden, uitgeput te raken of afgeleid te worden. De twee meest voorkomende manieren om een vader te verliezen, zijn overwerk en dingen die hem afleiden. De gemiddelde

vader besteedt het grootste deel van zijn leven aan het aflossen van schulden en het afbetalen van leningen. Schulden en afbetalingen vergen het grootste deel van zijn beschikbare mentale en emotionele energie.

De volwassen vader verheugt zich over zijn kinderen. Hij kijkt zorgzaam naar hen, als door Gods ogen, en besteedt aandacht aan hun belangen, ontwikkelingen, ontdekkingen, gedachten, gevoelens en behoeften. Hij kent zijn kinderen goed, zó goed dat elk van hen merkt dat ze een heel bijzondere persoon voor hun vader zijn.

4. Vader brengt rust – *Hij zal zwijgen in zijn liefde*

De gekwetste vader is een rusteloze man. Hij reageert overal op en wordt snel boos. Hij irriteert of ergert zijn gezin in plaats van het rust te brengen. Zijn controlecentrum is regelmatig ontregeld. Hij bemoeit zich niet met in verwarring geraakte gezinsleden om in hun pijn te delen en vrede te brengen. Hij schept eerder gevoelens van angst dan van rust, maakt zijn kinderen bang en irriteert hen. Hij kan een afgebeulde man zijn of iemand die zijn kinderen zelf afbeult. Net als hij moeten ze hard, sterk, snel, productief en onafhankelijk zijn en altijd de beste zijn. Hij is als de slechte herder uit Ezechiël 34:4, die zelfs de sterke schapen hard en meedogenloos overheerst en ze niet laat spelen. Vaak is hij ongeduldig, rusteloos

of gespannen en soms onverschillig. Zijn gezin verwacht geen zorg als vader thuis is.

De herstelde vader koestert zijn kinderen met een niet-seksueel geladen genegenheid die hen tot rust brengt. Ze hebben rust, omdat hij hen niet prikkelt of onzeker maakt. Hij schept een sfeer waarin de gezinsleden zichzelf kunnen zijn en hun behoeften mogen laten merken. Ze gaan naar vader wanneer er dingen misgaan, zodat ze tot de vreugde kunnen terugkeren. Alles gaat beter als vader thuis is. Zijn aanwezigheid is zelfs voelbaar als hij er niet is.

5. Vader geniet – *Hij zal over u juichen met gebel*

Naar de gekwetste vader wordt veel geschreeuwd, maar niet op een leuke manier. Wat doet het zeer om je huid volgescholden te krijgen. Hij had nooit gelijk, was stom, te streng of te toegankelijk, te langzaam of te onverschillig, een perfectionist of een domoor, ongevoelig, te rigide, niet geestelijk genoeg, net als zijn vader of zijn broer: de sukkel. De gekwetste vader wordt maar zelden bewonderd door een oudere man, soms niet eens door een vriend. De gekwetste vader geeft vaak aan zijn kinderen door wat hijzelf aan geestelijke bagage heeft meegekregen. Soms hult hij zich in stilzwijgen. De gekwetste vader weet dat hij ongeschikt is voor de taak van het vaderschap, ook al heeft niemand dat tegen hem gezegd. Hij voelt zich mislukken op een van de belangrijkste gebieden van zijn leven. Hij heeft zichzelf als jongen beloofd dat



hij het er beter vanaf zou brengen, maar slaagt daar niet in. Voor hem zal er geen lied geschreven worden, en hij zal er zelf ook niet een voor zijn kinderen schrijven. Stil, verlegen met zichzelf en vol schaamte geniet hij niet van het leven dat hij geeft of van zijn grootste geschenken: zijn eigen kinderen.

De normale man zal zich verwonderen over de schoonheid van zijn kinderen. Zijn hart zingt over elk kind. Als hij niet zingt, dan jubelt hij van vreugde. Hij zegent zijn kinderen met zijn stem, zodat die elke dag hun meest geliefde geluid is. Soms denken de kinderen dat papa, door zijn uitgelatenheid, een beetje gek is. Maar binnen de privacy van hun huis geeft zijn vreugde aanleiding tot gegiechel. In het openbaar is het zichtbare plezier dat hij in hen heeft, iets om trots op te zijn.

6. Vader troost – *Hij zal wie bedroefd zijn, ver van de feestvergadering, samenbrengen*
De gekwetste vader knijpt er vaak tussenuit, houdt van feestvieren, doet dingen die hij zelf leuk vindt, maar let niet op de pijn van zijn gezin. Als hij die wel opmerkt, drijft hij er de spot mee of geeft hen zelf de schuld ervan. Het doet zeer om in zijn buurt te zijn en je moet er vooral voor zorgen in een goed blaadje bij hem te blijven. Zijn kinderen zijn bang om te protesteren als hij zijn beloften niet nakomt of hun behoeften over het hoofd ziet, want anders kan hij wel eens boos worden.

De verlost vader weet dat elke keer dat hij afwezig is, pijn doet. Hij weet dat elke keer dat hij een feestje of viering heeft gemist omdat hij te gekwetst, druk, down, moe of laat was, te betreuren is. Hij zal degenen die bedroefd zijn om wat ze hebben gemist, weer bij elkaar brengen, of hij er nu voor verantwoordelijk was of niet. Hij merkt het als ze hun eerste stap naar de volwassenheid, hun overgangsrите, hebben gemist, dat hij er niet was tijdens hun spel of hun afstuderen. Om dit gemis van zijn kinderen wordt samen getreurd, zodat ze kunnen herstellen, en de feesten weer samen kunnen vieren. Ze worden getroost en kunnen weer lachen in hun vaders wereld.

Een afspraak met God is voor elke viering op een vast tijdstip van essentieel belang. Tijdens deze afspraak vindt er verlossing plaats. Degenen die deze vieringen op gezette tijden hebben gemist, zijn geen herstelde mensen. Het heeft hen ontbroken aan het regelmatige onderhoud dat ze nodig hebben. Ze hebben onderhoud nodig om het kwaad ervan te weerhouden hen aan te vallen, hen te genezen van hun schade en hen opnieuw te verbinden



met de levensstroom. De vader die dit onderhoud niet biedt, mist deze momenten en troost zijn kinderen niet als ze niet hersteld zijn. De herstelde vader weet hoe belangrijk de afspraken zijn met de God die ook zijn kinderen kan herstellen. Hij is een geestelijke vader.

Het spijt me

Het hoeft niet lang te duren om erachter te komen dat, als we spreken over een herstelde vader, we het over méér hebben dan alleen de religieuze overtuiging, die vaak wordt doorgegeven als zijnde geloof. Voor de herstelde vader leidt een vurig verlangen om heel actief te zijn en goed te functioneren, tot een toegewijde gerichtheid op het herstellen van alle defecten. Hij wil dat niet alleen zijn eigen defecten worden verholpen, maar ook dat de ontregelingen van anderen worden verholpen, zelfs als hun slechte functioneren zich tegen hemzelf had gekeerd. Het oude woord hiervoor is vergeving. Mannen die in ontkenning leven, zullen niet toegeven dat er een probleem is, laat staan dat ze iets zullen veranderen. Tenzij we erkennen dat we slecht hebben gefunctioneerd, kunnen we niet omgeschoold worden. Pas als we de mislukkingen van ánderen zijn gaan zien als alleen maar 'slecht functioneren', zo zei Jezus, is dat een aanwijzing dat we van onszélf geloven dat we alleen maar slecht hebben gefunctioneerd. Als we God net zo goed kennen als Sefanja, verlangen we net zozeer naar het herstel van anderen als dat van onszelf. Een

goede vader zegt: 'Ik heb gefaald, het spijt me', en ook: 'Je hebt niet goed gefunctioneerd, maar ik vergeef je'.

De vader en zijn werk

Een hoofdstuk over papa's wereld zou niet volledig zijn als we zijn werk niet zouden noemen. De meeste vaders vinden hun werk zowel het meest veel-eisende onderdeel van het vaderschap als datgene dat hem het meeste ervan weerhoudt om de vader te zijn die ze zouden willen zijn. Een vriend van me zei dat een boek over vader-zijn maar één bladzijde hoeft te beslaan: een foto van een man die zijn portefeuille tevorschijn haalt. De tijd die de vader besteedt aan zijn werk, wordt omgezet in geld. Een vrouw heeft eens gezegd dat het verschil tussen de relatie van een vader met zijn zoon en die met zijn dochter is, dat de zoon vaders autosleutels wil hebben en de dochter zijn creditcard. De autosleutels, creditcard en portefeuille zijn allemaal afhankelijk van het werk van de man, maar toch is het zijn werk dat hem ervan weerhoudt om de atletiekwedstrijd na schooltijd, het vioolconcert (gelukkig maar) en de toneelvoorstelling van de klas te bezoeken. Door zijn werk heeft hij tegen de tijd dat hij naar huis gaat een slecht humeur gekregen en is hem zijn beste portie energie al ontnomen, nog voordat hij zijn belofte om te gaan voetballen in het park kan nakomen. In tegenstelling tot Matthew, uit het lied van John Denver met dezelfde titel, die



Stil, verlegen met zichzelf en vol schaamte geniet hij niet van het leven dat hij geeft of van zijn grootste geschenken: zijn eigen kinderen

'op zijn vaders schouders reed, achter een muilddier, onder de zon', werken de meeste Amerikaanse jongens en meisjes niet samen met hun vaders. Sommigen, zoals de kinderen in de film *Mary Poppins*, wagen zich op vaders werkplek bijna met verwondering of angst.

Voor een man is zijn werk zijn leven dat minuut na minuut wordt uitgegoten, om die elke maand op zijn loonstrookje terug te zien. Als de overheid, vakbonden, verzekeringsmaatschappijen en andere parasieten hun deel hebben genomen, nemen alle werkende mannen de rest, dat van hun in geld uitgekeerde leven is overgebleven, mee naar huis om hun gezin te onderhouden. Het lijkt misschien niet veel, maar ondanks alle spottende opmerkingen over 'het thuisbrengen van de looncheque', is ook dit geven van leven.

De vader als echtgenoot

Voor de volwassen man die een goede relatie heeft opgebouwd met zijn vrouw waarin beiden voldoening vinden, biedt het vaderschap een aantal nieuwe uitdagingen. Omdat hij en zijn vrouw samen kinderen opvoeden, zullen zijn inspanningen als vader bij zijn vrouw een gevoelige snaar raken. Elke vrouw kent tekorten in de emotionele band met haar vader, want er bestaan geen vaders die het helemaal kunnen voorkomen om hun dochters geen enkele emotionele schade toe te brengen. Haar moederschap zal dezelfde

problemen voor haar man veroorzaken en tekorten in de emotionele band met zijn moeder naar boven halen. Het is pijnlijk wanneer deze tekorten aan de oppervlakte komen en volwassen partners tijdelijk elkaar een ouderlijke hand moeten toesteken. Dat wil zeggen, dat als de ene partner terugvalt in gevoelens uit de kindertijd, de andere partner daar als een goede ouder op zal moeten reageren.

Binnen de relatie van een volwassen stel is er voor beide partners ruimte om volwassen te zijn; dit om een huishouden te kunnen runnen. Tegelijkertijd kunnen ze allebei kinderen zijn; dit om te kunnen spelen. Af en toe kunnen ze zelfs zowel volwassene als kind voor elkaar zijn; dit om te genezen en te groeien. Je kunt zelfs met elkaar afspreken dat deze verhouding uit balans is en de ene partner meer als ouder fungeert, terwijl de andere meer werkt aan herstel, maar wel onder de voorwaarde dat deze verhouding van tijdelijke duur is.

Niet al deze situaties zijn van korte duur. Het duidelijkste geval dat ik mij kan herinneren was een relatie die ik als jonge hulpverlener opmerkte tijdens een kamp voor ouderen. Er was een vrouw in het kamp die een kwelling was voor de andere kampeerders. Ze duwde vrouwen met krukken omver om maar als eerste in de rij voor het eten te staan. Ze weigerde te douchen en was al van verre te ruiken. Ze reageerde overal heftig op en was vijandig als men haar ergens mee confronteerde. Kortom, ze was een vervelend mens.

Haar man was een van de meest ontwikkelde en interessante mannen die ik ooit heb ontmoet. Hij sprak zeventien talen vloeiend en tijdens elk gesprek dat ik met hem had, leerde ik veel van hem. Hij was aardig, geïnteresseerd in de mensen om hem heen en verdroeg de uitbarstingen van zijn vrouw met een engelengeduld, terwijl hij haar probeerde bij te sturen zodat ze zich beter zou gaan gedragen – zoals een goede vader zou doen bij een tweejarige.

Nogal ontstemd hierover vroeg ik hem waarom hij het kinderlijke gedrag van zijn vrouw accepteerde. Hij vertelde me dat ze niet altijd zo was geweest, maar alleen de afgelopen vijftig jaar na Auschwitz. Ten gevolge van de martelingen door de nazi's en een onverdoofde hersenoperatie was zijn vrouw, die ooit concertpianiste was geweest, tot deze staat gereduceerd. Zijn eigen verblijf in de concentratiekampen was beter verlopen dan het hare. Hij had er zelfs andere talen leren spreken, het bewijs dat sommige mensen overal iets goeds uit kunnen halen. Al jarenlang

zat hij in deze ouder-kind-relatie met zijn vrouw, maar met groot geduld, dat voortkwam uit een volwassen houding en een hoog ontwikkeld karakter, ging hij heel goed met haar om.

Veel ouderen hebben soortgelijke problemen. Net zoals vele anderen heeft mijn vader mijn moeder tijdens haar laatste levensjaren verzorgd, vijf jaar lang, voordat ze overleed aan symptomen van de ziekte van Alzheimer. Als een echtpaar moet leren leven met de gevolgen van een ziekte, ongeluk, tegenspoed, kwaad of andere ellende, is dat iets heel anders dan met iemand trouwen om in de partner een ouder te willen hebben. Veel vrouwen die willen trouwen met een vaderfiguur, zijn in hun emotionele ontwikkeling blijven steken op het niveau van een vierjarige. Meisjes van vier willen met papa trouwen en weten zeker dat zij beter voor hem kunnen zorgen dan mama. Ze kunnen fantasie en werkelijkheid niet van elkaar onderscheiden. Meisjes die niet door deze fase heen zijn gekomen tegen de tijd dat ze gaan trouwen, dragen de jaloerse woede van de kindertijd nog met zich mee. Een vierjarig meisje wil bijzonder zijn, het enige meisje in papa's leven. In de relatie is ze als een fanatieke waakhond die er bijna alles voor doet om haar plek te beschermen. Zulk gedrag is te tolereren, bij een vierjarige zelfs een beetje schattig. Als het echter schuilgaat in een volwassen lichaam met de daarbij behorende kennis en vermogens, wordt deze jaloezie een verschrikking.

Vierjarige kinderen in volwassen lichamen willen graag zorgen in de hoop dat ze door zorg te geven, zorg terug zullen ontvangen. Ze geven om te kunnen teren op wat ze terugkrijgen. Als ze teleurgesteld worden (de grootst mogelijke belediging) wordt hun leven één lange reeks van emotionele opdooffers. De pijn daarvan veroorzaakt de ene woedeaanval na de andere. Het doet me denken aan die keer dat ik bovenaan een met ijzel bedekte trap uitgleed, en ik met mijn edele delen op de ene na de andere tree stootte tot ik helemaal beneden was.

De man die zich aan een vrouw verbindt, nadat hij haar toegewijde liefde voor haar papa aanzag voor volwassen liefde voor een man, zal spijt krijgen van de dag waarop hij zijn jawoord gaf. Maar dat niet alleen, als de vrouw op een gegeven moment over de fase van een vierjarige heen groeit, zal de zorg voor haar man haar niet langer interesseren. Haar ex zal dan achterblijven met het gevoel dat ze hem eerst met haar beloften om de tuin heeft geleid, om hem daarna, waar ze maar kon, uit te buiten. Vader-dochter-verhou-



dingen zijn geen goed uitgangspunt voor een huwelijksrelatie.

De man die in zo'n verhouding gevangen zit, zoekt vaak zekerheid door zijn levensgevende kwaliteiten te gebruiken om zijn vrouw maar niet boos te laten worden. Hij zorgt voor zijn vrouw en in ruil daarvoor is ze lief voor hem. Zulke verhoudingen hebben echter een averechtse uitwerking, omdat ze tegen de natuur ingaan. Leven geven kan alleen onder een bepaalde voorwaarde: we mogen het leven dat we geven niet consumeren voor ons eigen plezier. Het is de bedoeling dat echtparen van elkaar genieten en samen leven geven aan hun kinderen.

In een gezonde, volwassen relatie is het vaak de vrouw die haar man aanmoedigt om een betere vader voor de kinderen te zijn en daardoor enige mate van plaatsvervangend vaderschap ontvangt. Door de vader van haar kinderen goed te observeren, kan ze haar eigen beeld dat ze van

een vader heeft, invullen. Omdat voor elke dochter haar vader het prototype man in haar leven is, ziet ze haar vrouwelijkheid in relatie tot de mannelijkheid van haar vader. Alles wat een man doet om het beeld te veranderen dat zijn vrouw van mannen heeft, maakt op dat moment van hem een aanvullende vader. Dat zal een aantal bitterzoete momenten voor zijn vrouw opleveren.

Een man vertelde me eens dat zijn vrouw een van zijn overhemden had verstoep, omdat ze die niet mooi vond. Toen hij die aan haar terugvroeg, antwoordde ze: 'Je kunt me wel slaan als je wilt, maar ik geef hem niet'. Omdat ze was opgevoed door een ruwe vader, zag ze niet dat haar man glimlachte. De man zei vervolgens tegen mij: 'Ik wist dat ik voor alle goede vaders ter wereld sprak/toen ik mijn vrouw antwoordde': "Ik ga je niet slaan. Ik wil alleen mijn overhemd terug". Daarna omhelsde hij haar. Op dat moment was hij een aanvullende vader voor zijn vrouw. Hij gaf leven.

De man als vader voor de vrienden van zijn kinderen

De leus 'Genoeg voor ons en iets om uit te delen' zou in elk huis moeten gelden. Het is een goede maatstaf voor de hoeveelheid liefde die nodig is voor voldoende. 'Genoeg voor ons en iets om uit te delen' is de dosis aandacht die kinderen nodig hebben. Tijdens open avonden op school zijn de ouders die niet alleen aandacht besteden aan de inspanningen van hun eigen kind maar ook aan die van hun vriendjes en klasgenootjes, het meest geliefd. Zo kweken zij goodwill op school, waar hun kinderen van kunnen profiteren. Zelfs tijdens gelegenheden als voetbalwedstrijden, tienerkampen of de padvinderij, vallen ouders die aandacht geven aan de vriendjes van hun kinderen, het meest op. En dat niet alleen, de ouders die hun kind een extra koekje meegeven om uit te delen of een vriendje meenemen naar een pretpark of de kerk, geven hun kind de kans om zijn beste schat te delen: zijn ouders. Opmerkingen als: 'Jouw papa is cool, zeg!' of 'Jouw mama is heel aardig!', vallen zowel bij het kind als de ouders in goede aarde.

Jouw papa is cool, zeg!' of 'Jouw mama is heel aardig!'

Als je om je heen kijkt, kom je ouders tegen die bijna altijd iemand extra meenemen tijdens gezinsactiviteiten. Dat is

de praktische uitwerking van het motto 'Genoeg voor ons en iets om uit te delen'. Kinderen uit zulke gezinnen krijgen de middelen om vriendjes een goede ervaring te geven en te laten zien dat hun papa en mama de beste zijn.

Hoewel Wayne en Judi beiden docent zijn op de basisschool en niet veel verdienen, was er bij hen altijd plek voor vriendjes van hun kinderen om een reis te maken, zoals naar Mexico en Europa. Dean en Diane hadden altijd plaats voor vriendjes van Paul als ze gingen kamperen of skiën. Spence en Bonnie hadden altijd plek voor extra kinderen als ze voetbalwedstrijden en jeugdactiviteiten bijwoonden. Dick en Nancy zorgden altijd voor extra pakjes drinken als ze een film huurden. Willard en Virginia hadden elke zondagmiddag koekjes klaarstaan voor alle kinderen en hun ouders die bij hen wilden komen zwemmen. Honderden kinderen hebben in het zwembad in hun achtertuin leren zwemmen. Kinderen uit zowel Afrika als Australië zien Willard en Virginia als hun mede-ouders. Terwijl Virginia de kinderen leuk bezighield, zorgde Willard ervoor dat alles veilig en organisatorisch goed verliep en hield hij toezicht tijdens activiteiten in de achtertuin.



Ik heb eens het waargebeurde verhaal gelezen over een vader die zijn dochter en haar vriendinnetje zijn haar liet knippen en hen daarna uit eten nam met zijn vreselijke nieuwe coup.¹ Dit was een manier waarop zijn dochter haar geweldige vader met iemand kon delen. 'Genoeg voor ons en iets om uit te delen'. Wat een verschil met de vrouw die me vertelde dat ze tegenwoordig maar naar haar jeugd vriendin toegaat voor hulp, omdat zij degene was met wie haar vader een seksuele relatie onderhield.

Mannen als geestelijk vaders

In verschillende religieuze tradities is de rol van de peetvader of geestelijk vader heel bijzonder. In het Spaans is het woord hiervoor *compadre*, letterlijk co-vader of medevader. Afgezien van de geestelijke verantwoordelijkheid om kinderen op te voeden met het christelijk geloof als de vader afwezig is, hebben medevaders levensrechte zekerheid gebracht in een wereld waar ziekte of oorlog vaderlevens opeisten en kinderen onbeschermd zijn achtergebleven. Zulke vaders zagen het als een plicht van Godswege om op te treden als reservevader, die zich aan de zorg van al zijn kinderen toewijdde.

Helaas is dit maar al te vaak alleen een eer binnen de traditie, met weinig inhoud. Maar het idee van een vader en een medevader die samen overeenkomen voor een kind te zorgen, kent veel geestelijke, sociale en persoonlijke voordelen. Het is niet alleen een manier voor alleenstaande mannen om deel te nemen aan het vaderschap, maar het brengt ook kinderen voort die een geestelijke familie om zich heen hebben die breder is dan de bloedband.

Mannen als gescheiden vaders

Alleenstaande vaders. Het eerste en meest voor de hand liggende gevolg van een echtscheiding is dat er sprake is van twee alleenstaande ouders. Behalve de moeite die het kost om een alleenstaande ouder te zijn, is er ook nog de grote emotionele pijn in hun leven, die sommige problemen naar boven brengt en weer andere verbergt.

Met deze last op zijn schouders moet de alleenstaande vader zijn best doen om als vader én moeder te fungeren, zoals beschreven in hoofdstuk twee en vijf. Dit is een onmogelijke taak, maar toch moet hij het proberen. Dat voorkomt niet alleen verdere polarisatie tussen de ouders, bovendien hebben de kinderen tijdens een scheiding ook extra zorg en aandacht nodig. Elke dag hebben kinderen voor hun input de aandacht van hun moeder nodig en voor hun output de zorg van de vader. Wie de voogdij over de kinderen krijgt, moet als alleenstaande ouder zowel vader

als moeder voor hen zijn. Omdat een wijze vader altijd andere vaders voor zijn kinderen weet te vinden, zal hij meer op hen moeten steunen om te voorkomen dat hij zelf instort.

Papa en zijn ex-vrouw. Sommigen beweren dat de moeder de belangrijkste vertolker van de vader is voor haar kinderen. Door haar ogen gaan ze het werk van vader zien als óf een daad van liefde óf als een manier om van zijn gezin weg te blijven. Nooit is de vader kwetsbaarder voor dit proces dan na een echtscheiding als hij van zijn kinderen gescheiden is. Wijze moeders interpreteren de handelwijze van vader naar waarheid, niet naar gelang hun eigen stemmingen en angsten. Onvolwassen ouders gebruiken hun gevoel om de feiten aan te passen.

Een vader die weet dat hij een levengever is, zal voor zijn kinderen blijven zorgen. Hij zal zijn best doen om zijn leven en middelen niet te verspillen aan ruziën met zijn ex-vrouw. De grootste valkuil voor gescheiden echtparen is dat ze op elkaar reageren in plaats van dat ze zichzelf zijn. Gekwetste en bedrieglijke gevoelens leiden bij mannen tot afwijzing en contactvermijding in plaats van dat ze handelen als de vader zoals ze zichzelf kennen. Door wraakgevoelens is menig vader verworden tot wat zijn ex-vrouw zei dat hij was, en roept hij telkens: 'Goed dan, als zij het zo wil!'

Het voornemen om te leven volgens je eigen karakter, zou regel moeten zijn in

de relatie tot de ex-vrouw. De vader moet zijn best doen om een waarheidsgetrouwe vertolker te zijn van zijn eigen daden, daden die, ook al komen ze voort uit liefde, niet altijd even begrijpelijk zijn voor zijn kinderen. Peuters, kleuters en kleine kinderen doen dingen omdat ze dat graag willen of leuk vinden. Zo interpreteren ze ook de daden van hun ouders. Als papa of mama niet bij hen is, komt dat omdat ze niet bij hen *willen* zijn. Ze denken dat hun ouders ook altijd doen wat ze graag willen.

Om te voorkomen dat deze kinderlijke misverstanden een structureel deel van de identiteit van het kind gaan uitmaken, moet de wijze vader een realistische interpretatie geven van zowel zijn eigen daden als die van zijn vrouw. Deze interpretaties moeten net zo vaak worden herhaald, totdat het kind een wereld kan begrijpen waarin mensen niet altijd doen wat ze graag willen.

Uiteindelijk is het doel om kinderen leven te geven, zodat ze, als ze niet één thuis hebben om in op te groeien, twee 'thuizen' (evt.: twee maal een thuis????) hebben om, als gewenste kinderen, in liefde op te groeien.

Vader als stiefvader. Echtscheidingen lijken vaak voor te komen doordat het vermogen van mensen om lief te hebben wordt overstegen door de kracht van hun gevoelens. Met andere woorden, mensen scheiden omdat hun gevoelens veranderen. De meest voorkomende verklaring die de kinderen te horen krijgen is: 'Je ouders

houden niet meer van elkaar'. Dit schept een beangstigende wereld voor de kinderen, die er nooit meer zeker van kunnen zijn of de liefde voor hen blijft of ook ophoudt te bestaan. Daarbij komt dat ze hierdoor leren dat 'houden van' geen zaak van het hart is, maar van wat je voelt. Dit geldt zeker voor de relatie tot stiefvaders. Omdat mama niet van papa hield, puur omdat hij papa was, zal het kind niet van zijn stiefvader houden, puur omdat hij stiefvader is. Daarom krijgen stiefouders vaak de storm van gevoelens van de echtscheiding over zich heen die volgens de kinderen dan het leven beheersen. De leefregel die hieraan ten grondslag ligt, gaat ongeveer als volgt: 'Als ik van je houd, prima, maar zo niet, dan is alles geoorloofd – elke afwijzing is gerechtvaardigd'. De meeste kinderen van gescheiden ouders blijven zitten met een soortgelijke innerlijke leefregel. Dat is het kruis van gemengde gezinnen.

Er zijn twee manieren van emotionele binding. De eerste is door samen vreugde op te bouwen, en de tweede door naar de vreugde terug te keren na een verstoring daarvan. Voor sommige stiefvaders is de weg naar de vreugde van emotionele binding afgesloten. Desondanks staat de deur voor stiefvaders, die weten hoe ze gevoelens tot rust kunnen brengen door hun eigen rechterhersen helft met die van het kind op één lijn te krijgen, wagenwijd open om zich aan zijn in verwarring geraakte stiefkinderen te binden. Een volwassen man met een goede 'moederkern' in zijn controlecentrum kan delen in het verdriet van zijn kinderen en tegelijkertijd blij zijn om bij hen te zijn. Hij heeft 'de achterdeur' tot de binding gevonden. Terugkeren naar de vreugde van het hechten of binden is relatief eenvoudig als de oorzaak van het verdriet buiten het gezin ligt. Als het verdriet wordt veroorzaakt door iemand waar het kind aan gehecht is, zal dat moeilijker zijn, omdat het hechtingscentrum (niveau 1) een vreemde, zoals de stiefvader, buiten wil sluiten. Als de stiefvader de verstoring heeft veroorzaakt, is het nóg moeilijker om de weg naar de vreugde terug te vinden. Het allermoeilijkst is het als de stiefvader de schuld krijgt, terwijl hij feitelijk niets misdaan heeft. Helaas zullen veel kinderen die van streek zijn geraakt, een oneerlijke beschuldiging vermengen met een verward gevoel – een combinatie die zelfs de meest geoefende controlecentra kan ontregelen. Een man weet alleen de weg de berg op waar hij heeft geoefend met klimmen. Hoewel het oefenen van dit bergbeklimmen buiten het onderwerp van dit boek valt, weet een goede vader, samen met zijn begeleiders en hulpverleners, het probleem vaak wel op te lossen.²

Een goede vader zal snel zijn creativiteit (niveau 4) hervinden en de weg naar de vreugde terugvinden wanneer hij weet welke berg hij beklimt.

Stiefvaders kunnen wel de ervaring hebben dat het lang duurt voordat ze helemaal vader zijn. In andere gevallen, vaak bij wat jongere kinderen, ontdekken mannen dat ze zó snel volledig vader worden, dat hun hoofd ervan tolt. Een man vindt het vrij pijnlijk als zijn vaderliefde door zijn nieuwe kind(eren) wordt afgewezen. Een man die de waarde van lijdende liefde niet erkent, zal zich terugtrekken of onbeheerst en boos worden. Hij zal stoppen met liefhebben als vader en gaat de baas spelen.

Slechte vaders

Het andere uiterste is de stiefvader die in plaats van als een vader leven te geven, het voor zijn eigen plezier consumeert. Zijn aantrekkingskracht op de kinderen heeft eerder de neiging om seksueel te worden, omdat hij niet door het proces heen is gegaan van luiers verschonen, bespuugd worden, halve nachten wakker blijven, snot van een vies gezicht afvegen of een vinger in zijn neus gestoken krijgen. Al deze irritante momenten van nabijheid helpen de meeste vaders om een niet-seksueel geladen aanraking en liefde voor hun kinderen te ontwikkelen.

We hebben misschien de neiging om perverse vormen van leven geven te negeren, omdat we die zo erg vinden. We zijn terecht geschokt als een man alleen maar leven geeft voor zijn eigen plezier. Dit is het type man dat aanleiding geeft tot kinderverhalen over heksen die je vetmesten om je daarna op te eten. De meest voorkomende versie van zoiets afgrijselijks is de man die zich als een vader voordoet, maar zijn kinderen in de val lokt en seksueel misbruikt. Als vaders of stiefvaders hun kinderen dit aandoen, noemen we dat incest. Als mannen kinderen van anderen 'vetmesten om ze op te eten', noemen we dat pedofilie. Welke naam we er ook aan geven, het blijft afschuwelijk. Leven geven is namelijk niet bedoeld als een manier om de leven-gever een extra pleziertje te bezorgen.

Drie keer in de Bijbel zegt God: 'Gij zult een bokje niet koken in de melk van zijn moeder'. De melk die een diertje leven geeft is niet bedoeld om het eetplezier te verhogen. Het gaat hier om een belangrijk principe, dat ook in andere situaties opgaat. Hoeveel te meer zullen we de natuurlijke schoonheid en seksualiteit van onze kinderen beschermen tegen de kans dat we die zullen gebruiken om ons eigen plezier te vergroten! We zouden zelfs



minder schuldig zijn als we onze kinderen zouden koken en opeten (Deuteronomium 28:53-54).

Maar, zo zullen sommigen zeggen, hoe zit het met gevallen waarbij het kind geen biologische verwantschap met de man heeft? Het verhaal over de barmhartige Samaritaan is bekend vanwege de les dat je naaste iedereen is die je tegenkomt. Op dezelfde manier is elke man aan wie de zorg voor kinderen wordt toevertrouwd, een vader, of hij dat nu wel of niet vindt. Naar die maatstaf zal hij ook beoordeeld worden, zonder af te doen aan de norm. Het voorrecht van leven geven brengt het verbod op het consumeren van leven voor eigen plezier met zich mee. Ook moeten we stappen ondernemen om alle kinderen tegen rovers en pedofielen te beschermen.

Verschillende soorten vaders

Extra vaders. Elk kind heeft extra vaders nodig. Dit zijn vaders die de hoofdvader van het kind bijstaan door middel van toerusting, introductie tot de sociale gemeenschap en bescherming. Vanwege hun persoonlijke uniciteit kunnen extra vaders dingen van het kind en de wereld waarderen die de eigen vader niet kent of waartoe hij geen mogelijkheden heeft.

Mijn zoons hebben veel voordeel gehad van hun extra vaders. Wayne Bishop heeft mijn zoon Jamie geholpen een carburator te bouwen, en Chuck Rose heeft Rami het Evangelie naar Johannes uitgelegd. Er is altijd behoefte aan extra vaders, zelfs in de beste gezinnen. We moeten ons niet



Hoewel een man van nature vaderlijk is, zijn echte voorbeelden van vaderlijkheid soms dun gezaaid

buitenechtelijke verhouding gehad waar zijn zoon vanaf wist. Nu de vrouw van Derrick helemaal in beslag werd genomen door de baby en ongeveer een jaar lang

boos en kortaf tegen hem had gedaan, begon hij de interesse, die andere vrouwen voor hem hadden, verontrustend aantrekkelijk te vinden.

De vriend van Derrick praatte met hem over de strijd die hij zelf wel eens had als zijn vrouw tegen hem zei: 'De baby gaat voor'. Door zijn gevoelens te delen en Derrick te bemoedigen vol te houden totdat hij de bijzondere liefde van zijn dochtertje had verdiend, was zijn vriend een extra vader voor hem. Hij sprong in waar het falen van Derricks vader gaten had gelaten. Hij was een voorbeeld van wat een goede vader zou doen. Er zijn veel intensievere relaties mogelijk tussen mannen, maar een verdere uitwerking van de inval- en vervangvaders moet wachten tot de hoofdstukken over mannen als oudste of opa.

Hoewel een man van nature vaderlijk is, zijn echte voorbeelden van vaderlijkheid soms dun gezaaid. Vaders op hoge posities hebben de ervaring dat er veel van hen wordt gevraagd. Een levensbron wordt niet lang genegeerd; of het nu een fontein in de woestijn is of een kudde zebra's op de Serengeti-vlakte, iemand merkt die wel op. Rond zulke leven-gevende plaatsen ontstaat leven en door de grote vraag naar bronnen brengt dat vaak competitie met zich mee.

Een eerlijke verdeling van hulpbronnen komt maar weinig voor. Vaak verzetten slechts enkele vaders veel werk, terwijl andere potentiële vaders niets doen en lijden onder de pijn van de leegheid. Misschien vallen de echtparen die geen eigen kinderen hebben wel het meest op. Mannen in deze situatie voelen de roeping van het vaderschap vaak het sterkst. Sommige echtparen, die om emotionele of financiële redenen besloten hebben geen kinderen te krijgen, vinden dat de beste manier om 'hun kinderen' te beschermen is: om er géén op deze wrede wereld te zetten. Als vaders van denkbeeldige kinderen voelen ze een leeg verlangen in zich om te beschermen zonder de vreugde van het leven-geven.

Veel stellen zijn om andere redenen kinderloos. In plaats van een waslijst aan mogelijke redenen te geven, zullen we

ons richten op de behoefte die iedereen heeft om het geven van leven te ervaren. Net als alleenstaande vaders, die we in het volgende hoofdstuk zullen bestuderen, moeten deze vaders leven geven aan degenen die extra, inval- of vervangvaders nodig hebben. Op deze manier kunnen ze meehelpen om de belasting voor andere vaders draaglijk te houden, en voor zichzelf voldoening vinden.

Een vader die weet dat hij leven te geven heeft, zal daar veel mogelijkheden voor hebben. Hij moet wel sterk zijn, anders wordt zijn leven gestolen nog voordat hij het weg kan geven. Hij moet weten wie hij is, anders wordt hij wat de consumenten om hem heen graag van hem willen maken. Leven geven is de belangrijkste gebeurtenis in het leven van mannen. Het is goed om vader te zijn; dit niet in tegenstelling tot moeder zijn, maar alleen omdat zijn wat God van je maakt, mooi en goed is. In het volgende hoofdstuk zullen we stilstaan bij de manier waarop mannen die geen biologische vaders zijn geworden, wel leven kunnen geven.

Dr. Jim Wilder



Vertaald door Eveline de Boer

© Hoofdstuk 10 uit: The Complete Guide to Living with Men, Keep Growing and Stay Lovable ISBN 0-9674357-5-7 © 2004 Shepherd's House Inc. Pasadena
Mogelijk wordt dit boek in de toekomst uitgegeven in het Nederlands door 'Het Heil des Volks'

Notes

¹⁾ Natuurlijk weet ik op dit moment niet meer waar ik dat heb gelezen.

²⁾ Oké, oké! De oplossing vraagt zowel om waarheid als om emotionele kracht. Deze situatie is een aanslag op het functioneren van zowel de linker- als de rechterhersenhelft. Neem eerst de beschuldiging onder de loep. Vraag aan God: 'Is het waar?' zoals dat wel gebeurt bij gebedsgenezingsmethodes van bijvoorbeeld TheoPhostic®. Dit zal de leugen en de pijn van de vader verdrijven. Als de stiefvader eenmaal is genezen van de stekende pijn van de leugen, is hij in staat om zijn denken af te stemmen op dat van het kind. Misschien moet hij het kind helpen om door hetzelfde proces heen te gaan, omdat de beschuldiging die het kind heeft geuit ook een oude wond in de herinnering van het kind kan zijn. Meer informatie hierover is te vinden op de website: www.theophostic.com.

laten misleiden door te denken dat extra vaders alleen maar nodig zijn in de kindertijd. Het is een levenslange behoefte.

Invalvaders. Soms kan de hoofdvader wegens ziekte, overlijden, afstand, morele inzinking of verlating zelfs niet aan de minimale behoeften van zijn kinderen voldoen. Deze kinderen hebben een gedeeltelijke vervanging van hun vader nodig.

Vervangvaders. Sommige mensen hebben een nieuwe vader nodig omdat zij te maken kregen met het tragische verlies van hun vader door geweld, misdaad, een moereel vergrijp of een ramp. Voor jonge kinderen is wettelijke adoptie nodig en voor volwassenen geestelijke adoptie. Ik heb veel vervangvaders mogen observeren, aangezien bijna al mijn goede vrienden kinderen (uit India, Mexico en ook een uit de staat Indiana) hebben geadopteerd. Vader zijn kun je zijn op veel verschillende niveaus. Omdat er een grote vraag naar vaders is, zijn er voor mannen daarom mogelijkheden te over. Omdat mensen op alle leeftijden vaders nodig hebben en niemand aan maar één vader genoeg heeft, is het goed om een paar andere mogelijkheden die mannen hebben, onder de loep te nemen.

Mannen als vaders voor andere mannen

Vaders bemoedigen en troosten elkaar. Derrick, een jonge vader, benaderde kortgeleden een andere jonge vader en vroeg hem of hij zich ook zo genegeerd voelde. Derricks eigen vader was heel dominant geweest en had minimaal één

De Ketting gebroken

Een boekje open de Odd Fellows

**Misschien hoort uw buurman erbij.
Misschien zelfs het kerkenraadslid of de
oudste, of mogelijk de predikant of de
voorganger van uw kerk of gemeente.
Misschien u zelf wel. Waarbij?
Bij de Odd Fellows of bij één van haar
visvijvers, Lions of Rotary.**

Wie of wat zijn de Odd Fellows?

Er zullen niet veel mensen zijn die weten wie of wat de Odd Fellows zijn. Wie een beetje zijn Engels kent, zal wellicht direct in een vertaling denken: 'rare, vreemde jongens'. Of de Odd Fellows dat zijn, valt te betwijfelen.

Wie er de Dikke Van Dale op naslaat, vindt als omschrijving simpel, maar opmerkelijk, aangegeven dat het een 'soort vrijmetselaarsorde' is. De naam wordt vervolgens niet verder verklaard. Wie zich evenwel de moeite getroost zich in andere terzake kundige bronnen te verdiepen, zal ontdekken dat het bij de Odd Fellows niet alleen gaat om een 'soort vrijmetselaarsorde' – de Odd Fellows blijken dan (meer dan) verwant te zijn aan de vrijmetselarij. De vrijmetselaarsorde wordt wel gezien en omschreven als de 'grootvader' van meer ordes, loges. Een aantal genootschappen, zoals bijvoorbeeld de *Illuminatie* is ook ten nauwste met de vrijmetselaarsloge verbonden. Zo ook de orde van *Odd Fellows*. Zij kan op één lijn met de vrijmetselaars geplaatst worden. Net als de vrijmetselaars is de Odd Fellowship een *maçonnieke organisatie* die, wat haar inhoud en doelstelling betreft, al vrij oud is. De orde staat ook bekend onder de afkorting *IOOF*, wat *Independent Order of Odd Fellows*¹ betekent. Ons land telt vele loges, die ook wel *tempels* genoemd worden. De grotere steden in ons land hebben soms zelfs meer dan één loge. De loges van Nederland en België vormen samen een geheel, een jurisdictie, die onder één

zogeheten Grootloge valt. Samen met al de andere wereldwijd verspreide jurisdicties valt ze onder de *Soevereine Grootloge in Amerika*.

Als het gaat om het ontstaan van de orde, is er onder de Odd Fellows zelf een hang naar een zo vroeg mogelijk dateren. Voor de oorsprong wordt soms zelfs niet geschroomd terug te grijpen tot aan de oud(st)e geschiedenis van Egypte. Ook probeert men aan te sluiten bij de mysteriegodsdiensten. Voor wat betreft de Odd Fellows in ons land kun je simpelweg terug gaan op Thomas Wildey en de door hem in Amerika gestichte orde. In dit verband is het jaartal 1877 te noemen. Zo zetelt vanaf toen het hoofdbestuur van de Orde in Amerika en wordt de orde van daaruit wereldwijd geleid. Over de naam 'Odd Fellow' zijn vele, soms wilde, soms mogelijke gedachten. Zo vertelt één van de bronnen dat 'fellow' ook de betekenis van 'broeder' kan hebben 'en omdat de Orde der Odd Fellows een broederschap is ligt het voor de hand om 'fellow' te vertalen door 'broeder'. Het woord 'Odd' zou volgens dezelfde bron afgeleid kunnen zijn van 'Odes' omdat in de bijeenkomsten liederen (Odes) gezongen worden.²

Over de vrijmetselaars is, in tegenstelling tot de Odd Fellows, al veel geschreven en vanuit christelijk standpunt veelal (terecht) waarschuwend. Vaak wordt allereerst gewezen op het geheime, in de meest letterlijke zin het *duistere*, van deze orde, loge. Wat over de vrijmetselaars geschreven is, geldt feitelijk ook voor de Odd Fellows. Een voorzichtig doorlichten op basis van voorhanden zijnde gegevens (van vooral maçonnieke en Odd Fellowship zelf) zal de christen doen instemmen met een al in 1923 door één van de christelijke kerken in ons land afgegeven waarschuwing.

Vanuit de maçonnieke ordes, en dus ook vanuit de Odd Fellows, wordt er zo af en

toe een open dag georganiseerd om zichzelf niet alleen te presenteren, maar ook te profileren om zo de geschetste indruk een *geheime orde* te zijn weg te nemen. Toch geeft een open dag en zelfs een uitnodiging om een publieke zitting mee te maken geen echt en eerlijk antwoord op de vraag wie en wat de orde, loge nu werkelijk voorstaat. Wordt op een dergelijke open dag of tijdens zo'n openbare zitting bijvoorbeeld ook maar iets verteld of duidelijk gemaakt over het niets minder dan *occulte karakter* van de maçonnieke orde? Meestentijds wordt alleen het accent gelegd op het ideële en charitatieve karakter en wordt verder de indruk gewekt dat de orde eigenlijk een soort van gezellige, maar wel serieuze soos is. Het doel van de internationale Odd Fellowship is naar eigen zeggen, het nastreven en het in praktijk brengen van het devies dat is uitgedrukt in het symbool van de drievoudige keten: Liefde, Vriendschap en Waarheid, 'het verrichten van menslievende en weldadige werken door zieken te bezoeken, de bedroefden te troosten, de doden te begraven en de wezen op te voeden'.³ De grondslag van het Odd-Fellowship is te noemen in een enkele korte zinsnede: *Het Vaderschap van God en de Broederschap der Menschen*.⁴ Het accent wordt door de maçonnieke loge zelf gelegd op het charitatieve karakter. Professor K. Schilder merkte destijds met betrekking tot dit aspect in de maçonnieke wereld al op, dat '(...) de liefdadigheid geen doel is, hoogstens middel'.⁵

Hoe is het volgende met de zogenaamde openheid te rijmen?

Niet ieder die dat wil kan zo maar tot de orde van Odd Fellows toetreden, al wordt dit soms wel gesuggereerd. Allereerst is er de leeftijdsgrens van 21 jaar. Daarnaast kent de Odd Fellowship evenals andere maçonnieke genootschappen

n over

Odd Fellows gelijk aan vrijmetselaars

het fenomeen van 'voordracht', ook wel ballotage genoemd, waarbij iemand voor lidmaatschap wordt voorgedragen en een onderzoekscommissie heeft daarbij het laatste woord. Daarenboven heeft de *Soevereine Grootloge in Amerika* het volgende bepaald: *Voor het lidmaatschap van de Orde zal te allen tijde en onder alle omstandigheden de verklaring van de kandidaat vereist zijn dat hij is van het blanke ras; dat hij is van goed zedelijk gedrag en dat hij gelooft in een Opperwezen, Schepper en Onderhouder van het heelal.*⁶ Het aspirant lid moet dus bij/na acceptatie niet alleen verklaren dat hij absoluut gelooft dat er 'een Hogere

Macht' is, hij moet ook behoren tot het blanke ras. Ook de loges van de vrijmetselaars hanteren tot op vandaag nog steeds zulke discriminerende opvattingen.

Met name in Amerika blijkt een duidelijke uitwisseling te bestaan tussen de leden van (ondermeer) de orde van Odd Fellows en de orde van de *Ku Klux Klan*. De extreem racistische inslag van dit laatste genootschap, dat werd opgericht door kolonel J. Simmons, die tegelijk lid was van meerdere maçonnieke ordes waaronder die van de *Odd Fellows*, mag als bekend worden verondersteld. De Odd

Fellow heeft als opdracht te zoeken naar 'de meest geschikte personen'. Voor wat betreft het vinden van die 'meest geschikte personen' blijkt in de praktijk maar wat vaak dat een Odd Fellow - van meestal hogere graad - elders 'met den grootst mogelijke ernst' zijn ogen en oren de kost geeft om potentiële aspirant leden op te sporen. De zogeheten serviceclubs als de *Lions Club* en de *Rotary* worden wel gezien als 'visvijvers' bij uitstek voor de *Odd Fellows* en de *vrijmetselaars* om nieuwe leden te rekruteren. De zich als serviceclub presenterende *Lions* en *Rotary* blijken vanuit een grondig onderzoek niet alleen



scheppingen van de loge te zijn, maar zelfs een integraal bestanddeel.⁷

Wie is toegetreden neemt, na het op plechtige wijze afleggen van de belofte (of eed), de algemene verplichting tot geheimhouding op zich voor wat betreft het ritueel en de vele verhandelingen. De af te leggen eden of beloften wegen zwaar en de formuleringen ervan liegen er niet om. De geschiedenis laat weten dat wie als vrijmetselaar de eed of belofte verbrak, met zijn daad op soms gruwelijke wijze werd geconfronteerd – van maatschappelijk grote schade tot zelfs moord. Ook binnen de orde van Odd Fellows wordt aan eden en belofte zwaar getild. In 2001 kopte de Washington Post en de San Francisco Chronicle tegelijk met een opmerkelijk artikel: *Overblijfselen van Geheim Genootschap plaatst heel de U.S. voor een raadsel. Skeletten gevonden in de oude loges van de Odd Fellows.*

Is daarom de zwijgzaamheid bij de Odd Fellows identiek aan die bij de vrijmetselaars?

De christen en de loge

Steeds minder vrijmetselaars willen tegenwoordig nog volhouden dat er maar drie graden zijn binnen de loge. De Odd Fellow is daarentegen op dit terrein minder eerlijk en open. Het totaal aantal graden is zeker meer dan vier en wellicht overstijgt het de veertien en gaat het richting vrijmetselarij met drieëndertig graden (en dan zijn we bij de vrijmetselaars schijn-

baar nog niet uitgeteld). De open dag maakt de bezoeker ook hier zeker niet wijzer.

Wat zojuist ten aanzien

van het aspirant lid als voorwaardelijk gesteld werd - (...) dat hij gelooft in een Opperwezen, Schepper en Onderhouder van het heelal - zal zeker bij de christen de nodige vragen (moeten) oproepen. Vragen als: gaat het in het geloven in een hogere macht om de God van de bijbel, is de bijbel de enige bron, hebben we in de orde met een religie te maken. Wie toetreedt, moet in de meest letterlijke zin toegeven dat hij tot op dat moment volkomen in het duister ronddoelde (- ook al is hij misschien al jarenlang voor dit

moment van toetreden een oprecht wedergeboren christen te noemen). Om dit 'symbolisch' te onderstrepen is hij bij het inwijdingsritueel geblinddoekt en geketend. Het heet dat wie toe mag treden van het duister overgaat in het licht. De loge wil en kan naar eigen zeggen *je persoonlijkheid vormen* en biedt niet minder dan de mogelijkheid *de zin van het bestaan te vinden (- ook al heb je jezelf (je ik) aan het kruis verloren en erken je de zin van het bestaan in Christus te hebben gevonden)*. Het is eigenlijk wel logisch dat de plaats waarbinnen dit alles kan en mag gebeuren door de Odd Fellow 'tempel' wordt genoemd. Het gaat volgens de orde immers om hoge en de mens heilige zaken. De orde kent dan ook de zogenaamde 'Ordeleer'. *Deze [orde]leer bevat voorbeelden, gelijkenissen en gedachten die ontsproten zijn uit het Oude en Nieuwe Testament en uit het gedachtegoed van Westerse culturen en die van het Verre Oosten*. Dit 'gedachtegoed van de Odd Fellows' wordt 'trapsgewijs' doorgegeven en 'het wordt ook regelmatig mondeling herhaald'.⁹ Als andere bronnen voor dit gedachtegoed naast de bijbel worden bijvoorbeeld de Veda en Talmud, Zend-Avesta en de Koran genoemd. Welke bron vertelt echter *de waarheid*.

Een oppervlakkige kennismaking met de Odd Fellowship zou kunnen doen vermoeden dat de Odd Fellow wat betreft het godsbeeld dezelfde God als de christen voor ogen heeft. Die schijn bedriegt! Het invullen van wat 'een Hogere Macht' inhoudt, staat een ieder vrij. *Ieder kan op eigen wijze zalig worden*.¹⁰ Een dieper doordringen op het punt van het godsbeeld, alsook een doordringen in het wezen van de Odd Fellowship, zal het schokkend gegeven opleveren dat binnen deze orde het aspect van een Hogere Macht al vrij snel meer dan alleen verwantschap vertoont met het gedachtegoed rond 'het goddelijke' binnen *occulte* kringen.

Met het begrip '*occult*' komen we weer terecht bij 'geheim'. Geheim wordt in het woordenboek ondermeer omschreven als 'verborgen gehouden', 'wat niet publiek bekend mag worden', 'duister, moeilijk te doorgronden', 'verborgen voor niet ingewijden'. Gaat het in de loge – de tempel – om zaken die duister zijn en het liefst verborgen worden gehouden voor niet-ingewijden, om ideeën, handelingen en praktijken die het licht niet kunnen verdragen? Dat deze vraag bevestigend moet worden beantwoord, zal vooral duidelijk worden wanneer men de symboliek en de zinnebeelden en het esoterische (letterlijk: voor ingewijden bestemde) karakter van de orde bestudeert. Het is juist dit esoterische karakter dat het aspect van 'duister' dusdanig direct raakt, dat het begrip 'verborgen' in de zin van 'occult' gebruikt moet worden. *Bij een intensieve speurtocht*

op dit punt blijken duidelijke en concrete lijnen naar andere ordes en genootschappen met een dergelijk karakter te trekken. Om maar enkele te noemen: de Rozenkruisers en de Theosofie.

Het meest opmerkelijk zijn echter wel de te trekken lijnen naar Wicca en zelfs Satanisme. De ondermeer binnen de kring van vrijmetselaars én de orde van Odd Fellows actieve Luciferaanhanger Oswald Wirth (vooral bekend als belangrijk Zwitsers occultist en als ontwerper van de tarot en dé inspiratiebron voor Anton Szandor La Vey, de stichter van het satanisme) blijkt binnen de orde de belangstelling voor het esoterische, de occulte

geheimen – met name zoals deze zich aandienen in zaken als *kabbala*, *astrologie*, *tarot* enzovoort – te hebben gecultiveerd. In het geheim is uiteindelijk toestemming gegeven het gedachtegoed van het satanisme binnen de orde van Odd Fellows te introduceren. Zoals gezegd, op een open dag of tijdens een openbare zitting wordt niets verteld of duidelijk gemaakt over dit occulte karakter. Evenals andere maçonnieke ordes koesteren ook de Odd Fellows bijkans de mystiek en liggen vooral de *kabbala* en de *gnostiek* binnen ook deze loge aan het geestelijk gedachtegoed ten grondslag. De Odd Fellowship blijkt wat betreft haar gedachtegoed en de oorsprong daarvan zondermeer te vangen onder de noemer *New Age*.

De maçonnieke wereld, die wel omschreven is als de stoottroep van de Verlichting en er geen geheim van gemaakt heeft niet alleen de kerk te willen infiltreren, maar ook te willen en zullen manipuleren en leer en gezag te ondermijnen, probeert ook duidelijk politiek haar sporen te trekken. Hoe opmerkelijk is in deze de uitspraak van de Odd Fellow en 28ste president van de Verenigde Staten Woodrow Wilson: 'Er is een macht die zo georganiseerd is, die zo subtiel en veelomvattend te werk gaat en tegelijkertijd zo veel druk kan uitoefenen, dat het aangeraden is om fluis terend een veroordeling uit te spreken.'¹¹

In de loge mag niet over de autoriteit van Jezus Christus worden gesproken. Kun je over Hem zwijgen als je als christen lid bent van de loge waar gezegd wordt dat je, voordat je tot de loge behoorde, in het duister dwaalde en als lid nu de waarheid zoekt? Tegenwoordig wordt vanuit christelijke kring nog maar weinig aandacht aan de loge besteed, laat staan dat er tegen gewaarschuld wordt. Het is nu met name de Evangelische gemeenschap of een lid



Odd Fellows, Wicca en Satanisme - New Age

daarvan als enkeling die openlijk voor de gevaren van de loge durft te waarschuwen en de loge zelf kritisch durft te bevragen. Er is echter ook binnen die evangelische kring, met binnen haar gelederen figuren

als een populaire, zichzelf profeet noemende voorganger Rick Joyner, die ook bij een maçonnieke orde is aangesloten¹², en een ook in ons land bekende en bij velen populaire 33° ds. Robert Schuller van the Hour of Power¹³, durf nodig om de loge aan de kaak te stellen. Degene die het waagt te waarschuwen loopt het risico vanuit maçonnieke hoek direct of indirect te worden aangepakt op de haar zo eigen manier.

Geconcludeerd kan worden dat de Odd Fellowship zondermeer een religie te noemen is en dat de orde sowieso gebaseerd is op religieuze principes en er bovendien zelfs sprake is van vormen van eredienst. Je zult als christen de loge (en de serviceclub) hebben te bekijken vanuit de standaard van Gods Woord. Wie de bijbel serieus neemt, kan zowel uit het Oude als uit het Nieuwe Testament opmaken dat het dienen van andere goden nooit zonder gevolgen is. Wordt het niet tijd dat de christelijke kerk / gemeente - en ieder die zich christen noemt sowieso, zijn/haar



De Crystal Cathedral van Robert Schuller

verantwoordelijkheid hier weer leert inzien en een duidelijk bijbels verantwoord standpunt inneemt.

drs. J.G. Hoekstra.

In februari 2006 verschijnt bij Importantia Publishing van de hand van de auteur van bovenstaand artikel een onthullend boek over het bovenstaande onderwerp onder de titel: De keten gebroken – een boekje open over de Odd Fellows.

¹⁾ Naast de loge voor mannen kennen de Odd Fellows, evenals sommige andere maçonnieke ordes, ook een loge voor vrouwen. Binnen de maçonnieke wereld wordt dit fenomeen 'geduld', maar niet werkelijk serieus genomen (vgl. het verschijnsel van de zwarte loge). Ook kent men jongeren clubs - de zogenaamde JOF-clubs, bedoeld voor mensen tussen 18 en 30 jaar - die gezien kunnen worden als de kweekvijvers voor aspirant leden voor de feitelijke orde later. Tot deze jongeren clubs horen meestentijds de kinderen van de ordeleden. Op dit ogenblik zijn er JOF-clubs te vinden in Groningen, Winschoten, Assen, Hengelo, Utrecht en Zaandam.

²⁾ Vgl. de I.O.O.F. in Nederland op: http://www.ioof.nl/info/n_vl01.html

³⁾ Zo bij Grootmeester H.J.Schaap op: <http://oddfellows.dse.nl/> en zie http://www.ioof.nl/info/n_vl01.html

⁴⁾ Vgl. blz. 135 - De Onafhankelijke Orde van Odd-Fellows. Geschiedenis, Inrichting, Doel, door J. Visser

Czn. Te Groningen. Met de hoofdstukken: De Orde In Nederland en De Orde van Odd-Fellows in verband met die der Vrijmetselaren, door C. van der Zeyde te Zaandam. tweede deel. De orde in Europa. - De orde in Nederland. - Inrichting der orde. - Doel der orde. - De orde van Odd-Fellows in verband met die der Vrijmetselaren. Uitgave: G.A. Evers, Groningen - 1904.

⁵⁾ Vgl. blz. 22 - K. Schilder, Om Woord en Kerk, deel IV - Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes 1953.

⁶⁾ Vgl. Charter Voor De Groot-Loge Voor Het Koninkrijk Der Nederlanden (januari - 1953) op pagina drie onder 'ten zesde' en vgl. blz. 92 - F. Wering e.a., Gedenkboek ter gelegenheid van het vijftigjarige bestaan der I.O.O.F. in Nederland 19 Maart 1877 - 1927, Calff & Meischke Drukkers- en Uitgeversbedrijf, Amsterdam; alsook blz. 80 - De Onafhankelijke Orde van Odd-Fellows. Geschiedenis, Inrichting, Doel, door J. Visser Czn. Te Groningen. Met de hoofdstukken: De Orde In Nederland en De Orde van Odd-Fellows in verband met die der Vrijmetselaren, door C. van der Zeyde te Zaandam. eerste deel. Ontstaan. - Naam. - De Orde In Engeland. De Orde In Amerika. Uitgave: G.A. Evers, Groningen - 1901.

⁷⁾ Tussen Lions en Rotary is geen wezenlijk verschil - beide zijn serviceclubs. Alleen qua status wordt het lid zijn van de Rotary hoger gewaardeerd dan dat van de Lions (vergelijk het verschil tussen goud en doublé). Hetzelfde geldt voor Odd Fellows en vrijmetselarij. De laatste orde heeft meer status dan de eerste.

⁸⁾ Vgl. Charter Voor De Groot-Loge Voor Het Koninkrijk Der Nederlanden (januari - 1953) op pagina drie onder 'ten zesde'


⁹⁾ Vgl. blz. 11 - Ernst Born, Odd Fellows - Glossarium voor de Orde, Geschiedenis Symbolen Gebruiken, Uitgave voor Nederland Grootloge van de Independent Order of Odd Fellows Deventerstraat 38/postbus 10374, 7301 GJ Apeldoorn. Druk: Drukkerij Banda 1e uitgave april 2000.

¹⁰⁾ Vgl. (vertaald) pag. 47 - F. Wering e.a. *ibid.*

¹¹⁾ Vgl. blz. 13, 14 - Woodrow Wilson, The New Freedom, Doubleday, Doran & Company, Inc., Garden City, New York, 1913.

¹²⁾ Vgl. o.a. Texe Marrs op <http://www.texemarrs.com/042001/berserk4html> en pastor Joseph Chambers van End Times And Victorious Living (nieuwsbrief, september/oktober 1998 van Paw Creek Ministries 5110 Tuckaseegee Road, Charlotte, NC 28208, USA (www.pawcreek.org)) op <http://www.pawcreek.org/articles/endtimes/KnightsOf-MaltaAndRickJoyner.htm>. Zie ook: http://www.cephasministry.com/joels_army_joyner_cain_malta_hussein.html en <http://www.sherryshriner.com/rick-joyner.htm>.

Rick Joyner zelf ontkent zijn lidmaatschap niet, maar wel het mogelijk occulte karakter van de orde en de verbondenheid daarvan met de vrijmetselarij. "We laten ons niet door paranoïde mensen dicteren wat te doen", schreef Joyner in 1999 in het mei/juni nummer van the Morning Star Prophetic Bulletin, daaraan toevoegend: "Ik ben nooit lid van de vrijmetselaars geweest." Een van die zogeheten paranoïde figuren die hem uit eigen ervaring hebben gewaarschuwd, was de Australische ex-vrijmetselaar en christen Steve Worrall-Clare, de schrijver van: Freemasonry - The Secret Language, Freedom Ministries Internatio-



In de loge mag niet over de autoriteit van Jezus Christus worden gesproken



nal (ISBN: 0953882810).

Rick Joyner schreef in The Hall Of Faith Series het boekje *Courage That Changed The World* (Uitgave: Destiny Image Publishers) dat handelt over de buitengewone geschiedenis van de Knights of Malta. Het gaat bij dit boekje om een uitgebreide versie van een eerder door MorningStar Ministries (The Morning Star Journal, Vol. 3, No.2 - pag. 59-73) gepubliceerd artikel. Joyner toont in het verslag (bewust?) weinig kennis van zaken te hebben over de orde en is terecht door diverse personen daarop aangeschreven. Voor de feitelijkheid van de orde kan o.a. verwezen worden naar pag. 392-395, Albert G. Mackey, 33°, Encyclopedia of Freemasonry: And Its Kindred Sciences Comprising the Whole Range of Arts, Sciences and Literature as Connected with the Institution, deel I, uitgegeven door the Masonic History Company, Chicago, New York, & London, 1925. Voor wat betreft de verwevenheid met de vrijmetselarij: De vrijmetselaars zelf geven aan dat deze orde onder hen valt - b.v. op: <http://www.calmason.com/whatisra.htm#Knights%20Templar> en <http://www.masonicdictionary.com/ktemplar.html>. Joyner vergelijkt nota bene de Knights met de eindtijd christenen die het kwaad in de wereld door het geloof in Christus zullen overwinnen. Zie ook: http://www.bibelkreis.ch/Hintergrundinfosgrundinfos_joyner.pdf.

³³⁾ Vgl. o.a. Texe Marrs op http://www.texemarrs.com/012005/a_rogues_gallery.htm, dr. Ken Matto, *Growing Your Church*, http://www.scionofzion.com/growing_your_church.htm. The Federal Observer, 20 oktober 2005 Vol.05, No. 292, 5115 N. Dysart Rd. Ste-202., PMB 412 Litchfield Park, AZ 85340, <http://www.federalobserver.com/archive.php?aid=10132>; <http://newsletters.cephasministry.com/copeland-mason1.99.html> en dr. Cathy Burns op <http://www.cuttingedge.org/news/n1742.cfm>. Ook tot het geloof gekomen ex-vrijmetselaars bevestigen een en ander, bijvoorbeeld Steve Worrall-Clare, de schrijver van: *Freemasonry - The Secret Language*, Freedom Ministries International (ISBN: 0953882810)

en J. Edward Decker stichter van 'Ex-Mormons for Jesus' (Vgl. voor Deckker: Manuscript register Utah State University Libraries – Special Collections & Archives: <http://library.usu.edu/Specol/manuscript/collms210.html>).

Toelichting:

Schuller is 'de vrucht' van Norman Vincent Peale die een notoir 33° vrijmetselaar was en (meer dan) bewonderaar van Albert Pike. Schuller noemt hem zijn mentor en zegt: 'ik ben een leerling van Norman Vincent Peale en wij geloven in 'possibility thinking' (Robert Schuller, "The Factor," Bill O'Reilly, Fox News, 31 maart 2005). Vgl. ook dr. John Ankerberg op <http://www.ankerberg.com/Articles/new-age/NA1000W3.htm>: 'the man who has impacted and influenced my thinking and my theology and my life more than any other living person'. Vgl. hier vervolgens <http://www.govsux.com/NWO1.htm>: Op zondag 24 februari 1991'verkondigde' Norman Vincent Peale Robert in Schuller's Crystal Cathedral het volgende: 'Jezus Christus, Boeddha en Krishna zijn voorbeelden van grote filosofen die leerden hoe de kracht van positief denken te gebruiken.' De 'leer' van Schuller sluit perfect aan bij dit (het) gedachtegoed van de VM - vgl. Dave Hunt, *What's Happening to the Faith?*, The Berean Call (maandelijkse nieuwsbrief, mei 1998), pag. 1: Schuller ondersteunt de gedachte dat: all forms of Eastern meditation such as TM, Zen Buddhism and yoga as valid methods for 'the harnessing, by human means, of God's divine laws (...) vertaald: alle vormen van oosterse meditatie, zoals TM Zen boeddhisme en yoga bruikbare middelen zijn in het, op menselijke wijze, toepassen van goddelijke wetten; vgl. ook: http://www.raptuready.org/resource/hunt/dave_hunt.html.

In het voorwoord van dr. William (Bill) Baker's boek *More in Common Than You Think – the bridge between Islam and Christianity* (Defender Publications, Las Vegas, NV 1998) schrijft en verklaart Schuller dat christenen en moslims één zijn in de

verering van God. Vgl. ook <http://www.cuttingedge.org/news/n1742.cfm>. Bij het 'optreden' destijds in de Hour of Power van de bekende zanger Burl Ives, 33° vrijmetselaar, antwoordde deze op Schuller's vraag wat voor Ives het grootste eerbewijs ooit is geweest dat hij had ontvangen: 'het moment dat ik vrijmetselaar werd'. (vgl. o.a. MSA Freemasonry's Servant: How It Works (Silver Spring, Maryland: The Masonic Service Association of the United States, n.d.), pag. 23. (Aangeboden en vermeld onder: Free for the asking: #407 op <http://www.kena.org/hirams/1999/MSA-CAT-1999.HTM> (Kena Shrine Hiram's Oasis) en op <http://www.msana.com/downloads/catalog2005.txt>). Deze maçonnieke brochure, MSA Freemasonry's Servant: How It Works, vermeldde in het verslag over dit Hour of Power programma: It is one of the finest testimonials Masonry has ever had. Vertaald: het is een van de beste getuigenissen voor de vrijmetselarij ooit. Schuller's 'theologie' sluit als het gaat om de leus van de ware vrijmetselaar - 'ken u zelf, beheers uzelf, veredel u zelf' - naadloos aan bij het gedachtegoed van de maçonnieke wereld, waarbij Christus feitelijk niet meer is dan een na te volgen voorbeeld (vgl. Robbert Schuller, *Self-Esteem: The New Reformation*, Word Books, Waco, Texas 1982. Citaat uit dit boek: The classical error of historical Christianity is that we have never started with the value of the person. Rather, we have started from the 'unworthiness of the sinner (...)' . Vertaald: De klassieke fout van het historisch christendom is dat we nooit zijn uitgegaan van de waarde van de persoon. Liever gingen we uit van de 'onwaardigheid van de zondaar (...)' - pag. 162). In een artikel in *Christianity Today* (5 oktober 1984) geeft Schuller dan ook aan dat er in de naam van Christus en onder de noemer van het christendom niets zo destructief is gebleken voor de menselijke persoonlijkheid, alsook contra productief wat betreft evangelisatie, dan het de mensen bewust maken van hun verlorenheid en zondige conditie. (Vgl. ook David W. Cloud, *Evangelicals and Modernist Robert Schuller*, in: *O Timothy* 1993, Vol. 10, Nummer 7).

De Aäronitische zegen:

Gods lichtend en verheven aangezicht

Wetenschap en Bijbel op één lijn

Het valt me vaak op dat wetenschappers een ontdekking doen, en dat je dat dan herkent als een element uit adviezen die God ons in de Bijbel al duizenden jaren geleden gegeven heeft. Zo ook wat betreft de diepgaande betekenis van een blij en bevestigend gezicht van een autoriteitsfiguur.

'De navelstreng van de ziel van het kind'

Deze benaming geeft de bekende expert op het gebied van counseling, Leanne Payne, aan de glimlach van een moeder tegenover haar baby. Zij verwoordt daarmee wat verscheidene psychologen van naam hebben geobserveerd: **een klein kind vormt zijn/haar identiteit naar**

aanleiding van de blik (het gezicht) van de ouders die hem of haar blij en met acceptatie aankijken, dan

wel zijn/haar gevoelens 'spiegelen' en daarmee herkenbaar en benoembaar maken! De blijde blik van vader of moeder zegt het kind: *"Je mag er zijn! We zijn blij met je"*. Daarmee leert het kind zichzelf als waardevol te zien. En er is méér. Een kind kan zijn of haar gevoelens nog niet benoemen of onderkennen voor wat ze zijn. Als de ouders de gevoelens van het kind herkennen en via het eigen gezicht weerspiegelen leert het kind zelf ook deze gevoelens te herkennen en benoemen. Dit geeft rust: de rare dingen die het voelt zijn niet onvoorspelbaar en 'raar' maar herkenbaar en benoembaar. Het kind leert dat zijn of haar emoties zelfs een bron kunnen zijn voor wederzijdse herkenning en dus voor relatie en

verbondenheid: *"ik herken jouw gevoelens; ik heb zulke gevoelens ook wel eens!"*

Vandaar die vergelijking met de navelstreng: zoals het kind voor de geboorte lichamelijk gevoed wordt en groeit via de navelstreng, zo groeit de ziel van het kind door de liefdevolle en herkende blik van de ouders, in het bijzonder de moeder, in de eerste levensjaren.

Een blij gezicht

Trouwens, wie kent er niet het effect van een blij gezicht? Het fleurde heel de omgeving op. Als de persoon die zo blij kijkt ook nog een gezagsfiguur is, is het effect soms nog groter. Komt het door het gezag? Komt het doordat we het niet verwachten van gezagsfiguren? Hoe dan ook: die leraar die je met een tevreden glim-

lach aankijkt, die manager die je met een blij gezicht begroet in de gang – het doet ons goed.

*"Je mag er zijn!
We zijn blij met je"*

De zegen van Gods lichtend aangezicht

Wegens het bovenstaande vind ik het heel opvallend hoe de Bijbel in het Oude Testament de priesters leerde de mensen te zegenen:

"de HERE doe Zijn aangezicht over u lichten"

Numeri 6:25

Nou zult u wellicht zeggen, net als ik de eerste honderd keer dat ik dit hoorde of las: "dat is nogal archaische taal: aangezicht,... lichten...? Wat bedoelt de Bijbel hier precies?" Wel, "licht" doet me denken aan: "lichtvoetig", "toen kregen we licht op de zaak", "ineens ging het licht aan", "dingen van de zonnige kant bekijken".

Met andere woorden: "licht" heeft te maken met vrolijkheid, met inzicht krijgen of zicht krijgen op iets,... Het is eigenlijk het uiterst tegenovergestelde van "op zijn gezicht was een donderwolk te zien", of "zij keek zo donker". "Licht" is dus ook blijdschap en tevredenheid. Maar is dat niet precies hetzelfde als waar we het eerder over hadden: het blijde gezicht van ouders tegenover hun kind, of van een leraar die tevreden is over een leerling, of een manager die blij is met z'n medewerk(st)er?

Wat God de priesters onderwees, was dus: Gods blijde gezicht als het ware 'meedelen' of 'doorgeven' aan het volk Israëel.

God wist dat dát nou precies was wat het volk nodig had; wat wij mensen nodig hebben om gelukkig te kunnen leven. Te weten: "God, onze hemelse Vader, kijkt naar ons en Hij is blij met ons!" Zorgvuldigheid gebiedt me erbij te zeggen: Wellicht is Hij niet blij met alles wat we doen hier (soms maken we er een zootje van), maar wél blij met óns – als de mensen die we (onder alle buitenkant van stoerheid en ingebeelde grootsheid) zijn!

Meer over Gods lichtend aangezicht

Het bovenstaande maakte me nieuwsgierig: als de Bijbel zulke mooie dingen laat zien, wat zegt God dan nog meer over het begrip van een vrolijk kijkend gezicht?

Ik zocht in m'n On-Line Bijbel, en kwam nog enkele juweeltjes tegen, of zeg maar rustig: diamanten, tussen de meer dan 600 keer (!) dat het woord 'aangezicht' in de Bijbel voorkomt.

"Gij maakt mij het pad des levens bekend; overvloed van vreugde is bij uw aangezicht, liefelijkheid is in uw rechterhand, voor eeuwig."

Psalm 16:11; vgl. Hand.2:28

n zicht



“want Gij maakt hem rijk gezegend voor immer. Gij overstelpt hem met blijdschap voor uw aangezicht.”

Psalm 21:7

“Zij schouwen naar Hem en stralen van vreugde, en hun aangezicht zal niet schaamrood worden.”

Psalm 34:5

En van Jezus staat er metaforisch geschreven (over de begintijd, voor Hij naar deze aarde kwam):

“Want toen Ik nog als zoon bij mijn Vader

was, teder en een enig kind voor het aangezicht van mijn moeder, - toen was ik een troetelkind bij Hem, ik was een en al verrukking dag aan dag, te allen tijde mij verheugend voor zijn aangezicht,...”

Spreuken 4:3; 8:30

Deze tekstgedeelten spreken van de enorme levensvreugde die het brengt als we ons leren verheugen in Gods blijde blik naar ons. Het geeft ons energie. Het verdrijft oude valse (vergiftigende) schaamte die anderen wellicht op ons gelegd hadden door hoe ze ons behandeld hadden.

God, de Allerhoogste, is het *oneens* met ieder die me neerbuigend bekijkt, met ieder die me misbruikt, met ieder die me niet ziet als waardevol! Heb je Zijn gezicht niet gezien? Heel Zijn gezicht zegt dat ik – en ook jij – dat we er mogen zijn! Dat we ‘o.k.’ zijn!

Honger naar Gods lichtend aangezicht

Toen ik me meer realiseren hoezeer ik zo'n blij gezicht 'boven me' nodig had, hoe goed 't me deed, kreeg ik ook steeds meer honger ernaar. En dat is nog steeds



zo. 't Doet me denken aan wat de Psalmist zegt:
"Van Uwentwege zegt mijn hart: 'Zoekt Mij aangezicht.' Ik zoek uw aangezicht, Here"

Psalm 27:10

En elders:
"Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? **Verhef over ons het licht uws aanschijns, o HERE!**

Gij hebt meer vreugde in mijn hart gegeven dan toen hun koren en most overvloedig waren."

Psalm 4:6-8; nadruk toegevoegd

We kunnen ons verenigen met Jezus en met de Psalmist. God wil zich laten vinden door ons. Hij gunt ook ons een blik op Zijn glimlach.

Het gevolg ervan is dat we innerlijk vrede vinden, zoals de Psalmist van het laatste citaat vervolgt:

"In vrede kan ik mij te ruste begeven en aanstonds inslapen, want Gij alleen, o HERE, doet mij veilig wonen."

Psalm 4:9

De vreugde-zegen van een blij gezicht is wederzijds!

Een moeder die haar kind met een blij gezicht begroet, zal vaker ook een blij gezicht terugkrijgen, dan een moeder die haar kind altijd knorrig en ontevreden begroet. Maar het werkt ook omgekeerd. De moeder- (of: vader-)kind relatie is vanaf het eerste begin tweezijdig! Een kind dat blij naar zijn of haar moeder of vader opkijkt, zal ook vaker een blij gezicht 'terugkrijgen'.

Misschien is dat wat erg menselijk gedacht, maar 't komt op mij over als dat dit ook een beetje geldt tussen ons en God. Daarbij: verdient Hij niet ons blijde gezicht, gezien Wie Hij is en wat Hij allemaal voor ons heeft gedaan? Ik denk dat 't daarom nog niet zo gek is, wat de Psalmist ook regelmatig zegt:

"dient de Here met vreugde, komt voor Zijn aangezicht met gejubel."

Psalm 100:2

"Laat ons met lofzang voor Zijn aangezicht komen, ter ere van Hem juichen bij snarenspeel."

Psalm 95:2

Ergens anders wordt de relatie – tussen onze lofprijzing naar God toe en Zijn blijde gezicht naar ons toe – wel heel duidelijk, als de Psalmist zegt:

"Welzalig het volk dat de jubelroep kent, zij wandelen, HERE, in het licht van uw aanschijn;"

Psalm 89:15

Het valt me op dat in het Grieks het woord voor 'zegenen' (*eulogeo*) hetzelfde is als het woord voor 'lofprijzing'. God zegen (*eulogeo*) ons met Zijn blijde gezicht zoals een emotioneel gezonde moeder haar (pasgeboren of al wat oudere) kind, wij loven (*eulogeo*) God met ons blijde gezicht zoals dat kind zijn of haar moeder vreugde geeft door een tevreden lachje terug te geven.

Nog meer: de zegen van God Die blij en fier is

Hierboven had ik 't er al over hoe blij God naar ons kijkt, en wat dat betekent voor ons – juist ook als we ons 'gebroken' of 'geschonden' voelen. We zagen hoe God aan Aäron en de priesters in Israëel opdroeg om de Israëlieten te zegenen met het feit dat Hij blij naar hen keek. Dat lazten we in Numeri 6:25. Ik trok de vergelijking met de blijde blik van een gezonde vader en moeder naar hun baby.

Het gedeelte over de zegen, uit Numeri, zegt echter nog veel meer. Laten we daars eens goed naar kijken en nog wat meer lijnen trekken naar de betekenis die dit alles voor ons heeft:

"De HERE nu sprak tot Mozes:

Spreek tot Aäron en zijn zonen: Zo zult gij de Israëlieten zegenen:

De HERE zegene u en behoede u; de HERE doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig;

de HERE verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.

Zo zullen zij Mijn Naam op de Israëlieten leggen, en Ik zal hen zegenen."

Numeri 6:22-27 (NBG)

Voorafgaand aan de zegen met Gods blijde blik, staat er: "De HERE zegene u en behoede u". Het volk mocht ervaren dat God vóór hen was, en hen wilde 'zegenen' – voor de Israëlieten was dat idee verbonden met 'voorspoed hebben' en 'gelukkig zijn'. En Hij wilde hen 'behoeden'. Dat roept gedachten op aan 'hoeden' – zoals een herder voor z'n schapen zorgt en ze begeleidt. Soms kan 't daarbij nodig zijn dat hij hen tegenhoudt als ze te dicht bij een ravijn komen, of planten willen eten die niet goed voor hen zijn. Hij is er echter ook voor hen om hen te verzorgen, en te beschermen tegen roofdieren.



Daarnaast zorgt hij dat ze voldoende eten, drinken en rust krijgen. Enzovoort.

Dat is zo ongeveer de inleiding van deze zegen.

Dan komt het gedeelte over Gods blijde gezicht waar het hierboven vooral over ging, gekoppeld aan het begrip genade. Ik stond daar nog niet zo expliciet bij stil, maar het is natuurlijk vanuit Zijn genade dat God zo blij naar ons kijkt. De zegen met Gods blijde blik is dus fundamenteel een zegen met Gods genade.

Onze tekst gaat dan verder met nog zo'n ouderwetse uitdrukking: "De HERE verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede". Wat betekent het dat God Zijn gezicht 'verheft'? Een antwoord op deze vraag vinden we bijna dagelijks in de sportwereld. Als een topsport(st)er – laat ik maar even zeggen: Jan of Irene – zojuist wereldkampioen is geworden, of misschien gewoon kampioen van het dorp, staat hij of zij rechtop, fier en blij, met zijn of haar gezicht ietwat omhoog, 'verheven' dus. Als de (gezonde) vader en/of moeder van deze Jan of Irene even later wordt geïnterviewd door de lokale tv-omroep staan ook zij fier, met een blij en glunderend gezicht te kijken: "Ja, dat is nou onze zoon, onze dochter! Fantastisch, hè!" Het tegenovergestelde zien we als onze Jan of Irene of hun club wordt ingemaakt door een nieuwkomer. Zowel Jan als Irene als hun ouders kijken niet fier omhoog, maar somber, naar de grond. Met een 'terneergeslagen' blik, zeggen we dan. Of onze blik en ons gezicht fier ietwat omhoog gericht is óf 'terneergeslagen' zegt iets over onze gevoelens. Het eerste

כָּד יִבְרַכְךָ יְהוָה, וְיִשְׂמְרֶךָ. {ס}

כִּה יֵאָר יְהוָה פְּנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ, וְיִחַנְּךָ. {ס}

כִּי יִשָּׂא יְהוָה פְּנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ, וְיִשֵּׂם לָךְ שְׁלוֹם. {ס}

כִּז וְשָׂמוּ אֶת-שְׁמִי, עַל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וְאָנֹכִי, אֲבָרְכֶם. {ס}



drukt een gevoel uit van 'ja, wow, wat een kanjer!'; het tweede is meer gekoppeld aan neerslachtige gevoelens van tekortkoming.

We kunnen ook dieper kijken naar de grondtekst. Het hier gebruikte woord 'verheffe' komt van het Hebreeuwse woord *nasa* = opheffen of optillen (zowel letterlijk – Gen. 7:17 de wateren tilden de ark op –, als figuurlijk), dragen, accepteren, voortbrengen, groot maken, respecteren, opstaan, vergeven. Het woord is verwant aan *nasi*, dat is een verheven persoon: prins, hoofd, of leider in het Hebreeuws. Als God Zijn aangezicht naar je opheft betekent dat dus, dat Hij zich waardig voelt en je gunstig gezind is.

Terug naar onze tekst. De priesters moesten dus de mensen zegenen met de blijdschap op Gods gezicht als teken van Zijn genade, én met de fierheid op Gods gezicht. Dat is dus vergelijkbaar met de blijde en trotse blik van een gezonde vader of moeder die het kind zegt: "Je mag er zijn! We zijn blij met je! We zijn trots op je zoals je bent!" Zoals die vader- of moederlijke blik een kind helpt zichzelf als waardevol te zien, zo was en is God er ook op uit om de Israëlieten en ons te helpen onszelf als waardevol te zien.

Vandaar dat deze zin uit de zegen gekoppeld wordt aan het Hebreeuwse begrip 'vrede': 'shalom'. Dit begrip gaat verder dan ons begrip 'vrede'; het omvat een innerlijk voldaan zijn, een diep gelukkig zijn dat niet of nauwelijks te beïnvloeden valt door wat er 'aan de oppervlakte van ons bestaan' allemaal gebeurt. Als we langzaam groeien in het weten: 'God is blij met me en trots op me', dan doet de rest er iets minder toe.

Dan komt er een bodem in ons bestaan.

En er is nóg méér. Daarover gaat 't slot van het Bijbelgedeelte dat ik hier bovenaan aanhaalde.

Naam en identiteit; genade en vrede

Misschien zegt u op dat alles wat ik hierboven schreef: 'Ja maar, dan weet je niet hoe ik het heb verknald' of: 'nou, met wat ik heb meegemaakt in m'n leven...', 'God zal nu wel niet meer zo blij en fier naar mij kijken'. Dan heb ik goed nieuws voor u. Is 't u opgevallen dat dit gedeelte geen voorwaarden stelt? Er staat niet: "Als de Israëlieten zo en zo... **dán** mag je ze zo en zo zegenen". Er staat gewoon: "Zo zult gij de Israëlieten zegenen". Gods fierheid en Gods blijdschap zijn gebaseerd op **Zijn vrede en genade**.

Het laatste deel van het geciteerde stukje over de zegen-opdracht van God aan Aäron en de priesters, zegt: "Zo zullen zij Mijn Naam op de Israëlieten leggen, en Ik zal hen zegenen."

'Zo' – dat wil zeggen: door de mensen te zegenen met Gods blijde en Zijn fiere blik – zo zullen ze wat? Gods Naam op hen leggen... wat betekent dat dan wel?

Om de betekenis hiervan te begrijpen moeten we even terug naar die tijd. In die tijd betekende iemands naam iets. Een kind kreeg niet de naam van z'n grootvader of grootmoeder, of een naam die wel leuk klonk, maar de naam drukte iets uit van iemands wezen. Vaak drukten ouders in de naam die ze hun kind gaven iets uit van wat ze hem of haar toewensten, of iets van wat al bij de geboorte van iemands karakter zichtbaar was. Als het gaat over Gods Naam gaat het over Zijn Persoon, zijn Wezen; Wie en hoe Hij ten diepste is; je zou kunnen zeggen: over Zijn identiteit. In Israël gebruikte men daarom de Naam van God niet rechtstreeks, maar een aanduiding als 'de HERE', 'Hij Die Is', of 'de Almachtige' (met de letters JHWH), uit respect voor Zijn goddelijkheid.

Als Gods Naam zó op ons wordt gelegd (en we ons er voor open stellen zoals een baby voor de koestering van de moeder), zal dat een grote invloed hebben op onze identiteit en op ons leven. Lieneke Buijs zegt hierover in TORA n.a.v. het S'jma (Deut.6:4-9): "Je draagt de naam van de HERE je God niet voor de schijn." Wanneer die Naam JHWH op ons gelegd is met de Aäronitische zegen, dan zal dat ergens uit gaan blijken! De Naam gaat vrucht dragen!

Tot slot

God weet hoe wij het verknald hebben. Hij weet dat we Zijn blijde, fiere blik niet verdiend hebben. Maar toch vindt Hij ons die blijde, fiere blik waard. Toch kijkt hij

met blijdschap en trots naar ons. Omdat we geschapen zijn naar Zijn beeld, en Hij ernaar verlangt om dat beeld weer in ons te herstellen. Hebben we niet juist Gods ingrijpende zegen en iets van Zijn identiteit nodig als we 't verknald hebben of als ons leven een puinhoop is? In Nehemia 8 hoort het uit ballingschap teruggekeerde restant van Gods volk Gods woord en ze worden bedroefd, omdat ze zien hoezeer ze hun misère aan hun eigen zonden en die van hun (voor)ouders te danken hebben. Maar God zegt hen dan dat ze hun toevlucht mogen nemen bij Zijn vreugde. Deze dag is voor de HERE (De Aanwezige), uw God, heilig; bedrijft geen rouw en weent niet. ...

Gaat heen, eet lekkernijen en drinkt zoete dranken en zendt aan ieder voor wie niets bereid is, een deel, want deze dag is voor onze HERE heilig: weest dus niet verdrietig, want **de vreugde van de HERE, die is uw toevlucht**.

Nehemia 8:10-11

Juist als we zeggen: 'Ja, God, ik heb U nodig!', is God er met Zijn blijde glimlach om Zijn Naam – dus Zichzelf – aan ons te verbinden en ons met Zijn identiteit te vullen; precies zoals ik in het eerste stuk van dit artikel al zei: via Zijn blik waaruit genade en vrede spreekt.

Daarom krijgen de priesters opdracht om de mensen te zegenen met een zegen die we niet verdiend hebben, maar die God ons wél wil geven! Een zegen die Gods identiteit op ons legt – een identiteit van waardigheid en heerlijkheid, van liefde en blijdschap, van zelfbeheersing en trouw, van empathie en zachtmoedigheid (vgl. Gal.5:22). Zodat we in staat gesteld worden te groeien naar dat heerlijke beeld, die heerlijke toekomst die Hij voor ons bedoeld heeft. Vanuit dié genade en vrede, die z'n oorsprong vindt in God zelf, kunnen we worden wie we bedoeld zijn en kunnen we het leven aan!

**Die zegen bidt ik u die dit leest ook toe!
De HERE zegene u en behoede u;
de HERE doe zijn aangezicht over u
lichten en zij u genadig;
de HERE verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.
Zo leg ik Gods Naam op u, en God zal u zegenen.**

Voetnoten:

¹ Zie bijvoorbeeld: Frances Thomson-Salo, Campbell Paul, Ann Morgan, Sarah Jones, Brigid Jordan, Michele Meehan, Sue Morse and Andrew Walker, 'Free to be playful': therapeutic work with infants, *Infant Observation Journal: The International Journal of Infant Observation and its Applications*, Vol 3, 1999, p.47-62.

De auteurs van dit artikel schrijven hierin o.m.: "We willen hier iets zeggen over de kracht van een





bevestigende blik en van spel die zo'n therapeutisch effect hebben op het kind. Moeders beschrijven hoe, nadat hun baby ter wereld is gekomen, die baby zich met de ogen aan hen vastklampt vanaf het moment dat die aan hen is overhandigd, en dan via de ogen de moeder in zich opnemen – de moeder, die ze al zo'n tijd op een andere manier kennen. Deze wederzijdse, reciproke ervaring draagt enorm bij aan het zich ontwikkelende besef van zijn (identiteit). Genevieve Haag en haar collega's (1994) beschrijven hoe waarnemers naar premature babies keken en na dit kijken toonde de apparatuur dat de zuurstof verzadiging [in het bloed] aanzienlijk verbeterd was, omdat het kind zich opgenomen voelt in de blik van de waarnemer. Margaret Cohen (1995) gebruikt ook observatie met premature babies, en de verpleegsters zeggen tegen haar: 'De babies zien je graag komen'. Kinderen zijn zich bewust van de speciale kwaliteit van de blik van de arts, met de bedachtzaamheid en speelsheid daarin. Kijken om de ervaringen van het kind te begrijpen wordt anders ervaren dan gewoon naar het kind kijken. 'Met aandacht naar een kind kijken', zij het als onderdeel van onderzoek of van klinisch werk, zal vaak al genoeg zijn om het kind het gevoel te geven dat hij of zij iets goeds ontvangen heeft dat als een goed object opgenomen (introjected) kan worden. Als een kind weet dat iemand naar hem is komen kijken, geprobeerd heeft hem of haar te begrijpen wordt die blik heel erg belangrijk in de ontwikkeling van het zelfbeeld en het beeld van de ander. Huidig onderzoek (Schoore, 1994, 1996) draagt uit dat een kind behoefte heeft aan contact met een denkende ander voor optimale ontwikkeling." Deborah A. Lott, Brain Development, Attachment and Impact on Psychic Vulnerability, Psychiatric Times Vol. XV, Issue 5, May 1998. De auteur verwijst als volgt naar Allan N. Schoore (A.N. Schoore, Early organization of the nonlinear right brain and development of a predisposition to psychiatric disorders, Development and Psychopathology, 9, 1997, p.595-631): "Schoore conceptualiseert psychobiologische afstemming als "directe rechter hersenhelft naar rechter hersenhelft communicatie" waarin de rechter hersenhelft van de moeder, "betrokken in het onbewust uitdrukken en verwerken van emotionele informatie" dient als een mal of model voor de zich ontwikkelende neurale bedrading van het kind. ...

... heel veel studies betreffende de uitkomsten van psychotherapie hebben laten zien dat als confiden ten zich later te binnen brengen wat hen het meest geholpen heeft, ze vaak niet denken aan specifieke interpretaties of inzichten. Wat ze zich herinneren is de kwaliteit van de relatie, hoe het voelde om in de kamer met de therapeut(e) te zijn of een wederzijdse blik uit te wisselen – ervaringen die doen denken aan vroege emotionele afstemming." Zie ook de werken van Jim Wilder c.s. van Shepherd's House in de VS. Mede op basis van onderzoek van Allan N. Schoore, ook wel 'De Einstein van de Neurologie' genoemd, concludeert Jim Wilder dat de blijde glimlach op het gezicht van de moeder in de eerste paar levensjaren van het kind een zeer verstrekkende invloed heeft op de vorming van het hersendeel dat verantwoordelijk is voor onze vaardigheden in het hanteren van lastige emoties, onze relatie-vaardigheden en nog veel meer (voor ingewijden: de rechter orbitale prefrontale cortex). Er is een relatie aangetoond tussen afwezigheid van deze blijde blik – zoals wanneer kinderen vóór hun derde jaar al in een crèche worden gestopt – en psychische en/of emotionele en/of gedragsstoornissen later in de jeugd of adolescentie of volwassenheid. Zie ook: E. James Wilder, Joy Bonds, videotaped seminar, Shepherd's House / Care1.

Voor verdere studie

Nuttige tekstverwijzingen bij dit onderwerp (behalve de reeds genoemde): 2 Cor.3:18; Ps.22:10,25-27; Spr.15:13; Jes.9:3; Jes.23:18; 37:14; Jes.54:8; 2 Cor.4:6; Jes.59:2; Jes.64:7; Dan.9:17; Hand.3:19. Anna A.A. Terruwe, Geef mij je hand – over bevestiging, sleutel van menselijk geluk, De Tijdstroom, Lochem NL, 1972. Anna A.A. Terruwe, Geloven zonder angst en vrees, Romen, Roermond NL, 1971. Allan N. Schoore, Affect Dysregulation & Disorders of the Self, W.W. Norton & Company, New York / London, 2003; ISBN 0-393-704008-4 / 0-393-70406-8 / 0-393-704076. Een fotokopie van hoofdstuk 2 - 4 is on-line: www.psych.utoronto.ca/~pgsa/Course Readings/DevelopmentalNeurobiology/Chp2.pdf Allan N. Schoore, Effects of a Secure Attachment Relationship on Right Brain Development, Affect Regulation, and Infant Mental Health, Infant Mental Health J., Vol. 22 (1-2), p. 7-66, 2001; ook on-line:

www.healthychildrennetwork.lu/pdf/themes/schoore_imhj_attachment.pdf (zie ook de introductie op p.1-6: www.healthychildrennetwork.lu/pdf/themes/schoore_imhj_intro.pdf).

E. James Wilder, James G. Friesen, Anne M. Bierling, Rick Koepcke, Maribeth Poole, Leven naar Gods plan, De Hoop (m.m.v. Oogst Publicaties), Dordrecht, 2004; ISBN 90-73743-19-2 (vertaling van: The Life Model – Living from the Heart Jesus Gave You – The Essentials of Christian Living, en: Bringing the Life Model to Life – The LIFE Model Study Guide for Individuals and Small Groups, Shepherd's House, Pasadena, CA, USA, 1999 resp. 2000).

E. James Wilder, The Stages of a Man's Life – A Guide for Men and Women, Quiet Water Publ., Bolivar, Missouri, USA, 2003; ISBN 1-931475-18-0.

E. James Wilder, Joy Bonds, bestelbaar via Care Packaging, www.carepkg.org.

Téo van der Weele: 'Een oog voor eenzame kinderen', Opwekking Magazine, Nummer 300, April 1988, p.25 (on-line op de site van stichting De Kracht van Vrede: www.zegenendhelpen.nl/tvdrw-opw300.html).

E. James Wilder, Joy Bonds [1. Developing 'Joy Strength' and the Capacity to Persevere, 2. From Dread to Joy: Dealing with Borderline Problems, 3. Finishing Well: Returning to Joy, Personally and Corporately], videotaped seminar (4 VHS tapes), ICBC international, www.icbcinc.com.

De auteur dankt Gerard Wijtsma van stichting Chaja (www.Chaja.nl) voor enkele opbouwende aanvullingen op een eerdere versie van dit artikel.

Het pastoraat

De betekenis van dit alles voor het pastoraat is heel groot. Als pastoraal werkers mogen we mensen zegenen met Gods blijde en fiere blik – Zijn ogen, Zijn gezicht – vol van herkenning én vol van liefde, blijdschap en genadevolle acceptatie. En we mogen hen aanmoedigen, zich Gods gezicht zó voor te stellen, en ook zelf met blijdschap naar God op te zien. Dit zal voedsel zijn voor hun ziel, zoals de navelstreng de ongeboren baby van voedsel voorziet.



André Roosma

Praktijk Heel de Mens organiseert: Christelijke assertiviteitstraining Vanaf 9 febr- 18 mei 2006

In het therapeutisch centrum te Oudewater op 10 donderdagavonden van 19.30-22.00 uur. De cursus wordt gegeven door Gerard en Coby Feller, psychosomatisch fysiotherapeut en psychosomatisch oefen-therapeute

Assertiviteit

Het Engels kent in tegenstelling tot het Nederlands een werkwoord "to assert" wat volgens het woordenboek betekent: jezelf kenbaar maken, voor jezelf opkomen, je emoties tonen, voor je rechten opkomen, duidelijk je eigen mening zeggen. "Nee" durven zeggen zonder je schuldig te voelen, keuzes kunnen maken, risico's durven nemen. Uiting durven te geven aan gevoelens van vriendschap, liefde en genegenheid maar ook negatieve emoties durven te uiten bijvoorbeeld door nee te zeggen zonder je schuldig te voelen.

Assertief zijn betekent ook vrijmoedig zijn. Het uitgangspunt van assertiviteit en christen zijn is dat je verantwoordelijk bent voor je eigen gedrag, dat jij verantwoording verschuldigd bent aan je Schep-er. Hij bepaalt uiteindelijk wat goed en slecht is, niet je omgeving. Assertief zijn betekent dat je, je niet op een negatieve manier laat beïnvloeden door wat anderen van je denken of door wat je denkt dat anderen van je denken. Subassertieve mensen denken en handelen in zekere zin oneerlijk, door te zwijgen of mee te praten met de ander. Natuurlijk heeft een ieder het recht om te zwijgen, als het dan maar duidelijk is dat hij of zij zwijgt. Subassertieve mensen draaien, met hun zwijgen, om de waarheid heen en komen niet op voor zichzelf terwijl ze dat diep in hun hart wel zouden willen. Hij/zij zwijgt terwijl hij/zij wil praten. Hij/zij zou zelf zo graag aandacht willen, maar durft dit niet te uiten. Hij/zij besteedt daarom maar veel zorg aan dat wat anderen willen. (Nico van der Voet)

Assertief zijn betekent dus niet dat je geen ja meer mag zeggen. Als je aan een verzoek wilt voldoen is dat uitstekend. Vaak durven we geen nee te zeggen uit angst om ruzie te krijgen, mensen te verliezen, onszelf schuldig te voelen enz.



Als iemand je een verzoek doet is het belangrijk goed te luisteren naar wat de ander zegt. Bedenk of je meteen wilt weigeren of dat je de beslissing wilt uitstellen. Wees duidelijk in wat je besluit, als je weigert zeg dan duidelijk nee. Vertel eventueel waarom je nee zegt. Herhaal bij aandringen je weigering. Blijf consequent, tenzij je van mening verandert. Het tegenovergestelde van subassertief gedrag is agressief gedrag. Agressief betekent wel voor jezelf opkomen, maar op een vervelende manier. Je snoert anderen de mond of maakt ze belachelijk. Het lijkt op autoritair gedrag. Je komt voor jezelf op door anderen onnodig te kwetsen.

Cursusinhoud

In de cursus die uitgaat van een Bijbels mensbeeld komen zaken aan de orde zoals:

- *Je identiteit als Christen;
- *Hoe kan ik voor mezelf opkomen en wat is het verschil met "de onderste weg gaan";
- *Hoe leer ik sociale vaardigheden en non verbale communicatie;
- *Hoe kan ik spanningen in het samenleven met anderen onder controle krijgen en houden?;
- *Hoe ga ik om met mijn gevoelens en de gevoelens van anderen?
- *Hoe leer ik op de juiste wijze als Christen te communiceren en grenzen te stellen?
- *Hoe ga ik om met agressiviteit.

De leermethodes voor deze training zijn:

- Verschillende soorten rollenspelen,
- Bijbelse voorbeelden en mogelijkheden voor oefeningen,
- Verbale en non- verbale communicatie training,

- Ontspanningstechnieken , groeps- gesprekken,
- Bijbelstudies en huiswerkopdrachten.
- In sommige lessen wordt gebruik gemaakt van videotraining.

Iedere les bestaat uit een theoretisch gedeelte waarin verschillende hulpmiddelen die tot een betere assertiviteit leiden besproken en beoefend worden. En na de pauze in de subgroepen worden praktische situaties geanalyseerd, besproken en beoefend. Ook komt iedere les een oefening in christelijke identiteit terug. Bij de cursus hoort een uitgebreid (153 blz) cursus-en werkboek wat in de loop der jaren aangepast is aan de ervaringen van de cursus.

Voordat men op deze cursus kan inschrijven, dient er een intakegesprek plaats te vinden, waarin er wederzijds afgestemd wordt of de cursus wel voor u geschikt is, en verder wordt de motivatie getest om daadwerkelijk in de praktijk ook met deze cursus te werken. De geplande les-avonden voor het voorjaar 2006 zijn:

Febr. 9,16
Maart: 2,9,23
April :6,13,27
Mei: 11,18

De cursuskosten bedragen inclusief intake en uitgebreide cursusmap € 293 te voldoen vóór aanvang van de cursus op bankrek. 35.23.13.498 tnv G.P.M. Feller te Oudewater, veelal vergoeden bedrijven en instellingen deze cursus. Voor meer informatie, of om u op te geven voor deze cursus, bel 0348-563968 of stuur een mail info@pastoraat.com

Stressklachten vermijden?? Doe de Cursus Stress te lijf!

op zaterdag 24 januari en zaterdag 11 februari 2006 in Oudewater
of 22 jan en 4 dinsdagavonden 25 april-23 mei te Groningen

Een heel praktische cursus waarin u leert op een eenvoudige wijze adem en ontspanningsoefeningen toe te passen zodat u spanningen op lichamelijk niveau te lijf kunt gaan.

Als bijbelgetrouwe christenen wijzen we de yoga-oefeningen af. Toch vinden we in deze cursus een verantwoord bijbels alternatief waarin we op een verantwoorde manier ook aan lichaams-oefeningen ter ontspanning kunnen werken. Wat zijn de spanningssignalen, die je kunt herkennen? En hoe staan deze met elkaar in verband? Zo laten we in het kort op eenvoudige wijze iets zien van de werking (fysiologie) van spieren, houding, ademhaling om de lichaams-oefeningen beter te begrijpen en zo ook beter te kunnen oefenen. Daarin komen oefeningen zoals spierontspanningsoefeningen, adem-oefeningen en houdingsoefeningen aan de orde die ons helpen meer inzicht en controle uit te oefenen op onze lichamelijke spanningen en gezondheid.

In deze cursus willen we u verder kennis laten maken met de relatie tussen spanningen op lichaam, ziel en geest. Daarnaast staan we o.a. stil bij de psychische verschijnselen van spanningen in ons denken, willen en voelen. Om tot slot op geestelijk terrein ook in te gaan op onze relatie met Jezus Christus en de mogelijkheden, die Hij ons geeft om in Zijn rust te komen.

Een en ander zal ondersteund worden door interactieve studies.

Zaterdag 24 jan

10.00-12.00 uur

Voorstellen, Oefeningen om te bepalen of u goed lichamelijk kunt ontspannen en kort interactief bijbels voorbeeld van omgaan met stress

12.00-13.15

gemeenschappelijke lunch
(incl cursusprijs)

13.15 -14.30

Spierontspanning + houding en kort interactief bijbels voorbeeld van omgaan met stress

14.30-15.00

koffie/thee

15.00-16.15

Interactieve bijbelstudie stress en bijbels mensbeeld

16.15

afsluiting

Zaterdag 11 febr.

10.00-12.00

Adem-oefeningen in relatie met spanningen en korte interactief bijbels voorbeeld van omgaan met stress

12.00-13.15

Gemeenschappelijke lunch
(incl cursusprijs)

13.15-14.15

Stress en slapen Ontspanning en nonverbaale communicatie

14.15-14.45

koffie/thee

14.45-16.15

Interactieve studie over stress, de gevolgen en de mogelijkheden om hier op een psychosociale, en geestelijke wijze mee om te gaan.

16.15

afsluiting

De cursus wordt gegeven door: Gerard en Coby Feller, fysiotherapeut, psychosomatisch oefentherapeute

In Oudewater: Therapeutisch centrum Oudewater,

Lange Burchwal 80, 3421 SM Oudewater tel. 0348-563359 of 563968

De kosten van deze cursus zijn inclusief 2x lunch + cursusboek+ koffie/thee

€ 110,-Info/opgave St. Promise tel. 0348-563968 of 563359

In Groningen in de Stadsparkkerk,

Snelliusstraat 89, 9727 JM Groningen

tel 050-5271902 <http://www.vbg.nu/>

KOSTEN: De kosten van deze cursus zijn zeer laag gehouden mede door de sponsoring van de vrije baptistengemeente in Groningen namelijk € 35, exclusief boek voor 4 dinsdagavonden 25 april en 9,16 en 23 mei (en introductieavond 22 jan)

Info/opgave: 0348-563968 of 563359

UTRECHT - Stichting Hulp in Praktijk (HIP) heeft in Utrecht een telefonische hulplijn geopend. De nieuwe stichting beheert een bestand waarmee hulpzoekenden in contact worden gebracht met christenen die hulp willen bieden.

De werkwijze van de stichting Hulp in Praktijk is volgens initiatiefnemer Walter Willigenburg simpel: iemand die hulp nodig heeft bij bijvoorbeeld het doen van boodschappen belt met het nummer 0900-4474474, vooralsnog alleen in de stad Utrecht. Een medewerker van de stichting, die inmiddels een kantoor en twee voltijdsmedewerkers heeft in Soesterberg, verwerkt de hulpvraag. Deze medewerker zoekt vervolgens in het HIP-bestand of zich iemand heeft gemeld die wel eens boodschappen zou willen doen. Deze twee brengt HIP dan met elkaar in contact.

Leidend principe van HIP is dat een christen niet alleen naar de kerk gaat, maar ook daadwerkelijk hulp biedt aan zijn medemens. Willigenburg, tevens directeur van Stichting HIP, raakte twee jaar geleden van deze visie overtuigd toen hij christen werd. „Als alle zes miljoen christenen in Nederland daadwerkelijk praktische hulp zouden bieden aan mensen die

dat nodig hebben, dan zag Nederland er heel anders uit”, zegt hij.

En hulp bieden is nodig, ziet Willigenburg om zich heen „Er zijn steeds meer mensen die door reguliere instellingen niet kunnen worden geholpen. De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) is feitelijk een verkapte bezuiniging op zorg. Voor steeds meer mensen wordt zorg onbereikbaar of onbetaalbaar. De overheid trekt zich verder terug waardoor meer mensen tussen wal en schip vallen. Daardoor komt HIP op een mooi moment.”

Iedereen kan bij HIP terecht, ongeacht de religieuze of culturele achtergrond, vertelt Willigenburg. De hulp wordt wel altijd door christenen geboden. Is HIP een evangelisatiemiddel? „Het kan zo werken, maar dat is niet de primaire doelstelling”, zegt Willigenburg. „Wij willen gewoon hulp bieden.” De stichting wordt gefinancierd met giften van christelijke gemeenten, organisaties en bedrijven. De hulp die wordt geboden, is in principe gratis. „Maar mocht iemand toch willen betalen, dan mag dat. Daar heeft HIP verder niets over te zeggen. Wij brengen mensen alleen met elkaar in contact”, zegt Willigenburg. Dat mensen HIP gaan gebruiken als bijvoorbeeld een goedkoop klusbedrijf, sluit Willigenburg niet uit. „Dat is de verantwoordelijkheid van de mensen zelf.”

Interkerkelijk

Stichting HIP is interkerkelijk opgezet. Rooms-katholieke parochies en evangelische gemeenten zijn bij de stichting betrokken. Ook gereformeerde kerken zijn actief in het project, waaronder de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) van Utrecht-Noord/West. „De groep mensen die door de kerk niet wordt bereikt, wordt door HIP wel gezien”, denkt Dirk-Albert Prins van het landelijke Diaconaal Steunpunt. Hij is positief over het initiatief en ziet HIP niet als concurrent van de diaconie. „HIP verwijst juist sterk naar de kerkelijke diaconie. Mensen die via HIP hulp bieden, doen dat dan ook als kerkelijk vrijwilliger en niet als HIP’er”, zegt Prins. Bovendien levert HIP de plaatselijke gemeente een lijstje van mensen die zich bij de stichting meldden als hulpgever, vertelt Prins. Zo voorkomt de stichting dat iemand met pedofiele neigingen aan de slag gaat als oppas. „Ik zie HIP als een mediator. Een goede aanvulling”, aldus Prins.

De landelijke stichting gaat vooralsnog alleen in Utrecht van start. „Maar we willen stad na stad bereiken”, zegt Willigenburg die al wel vergevorderde plannen in Amsterdam, Soest en Waddinxveen heeft. Bron Nederlands Dagblad 16-11-2005

Studiedag: Lichaamstaal en Christelijke hulpverlening



Door Gerard en Coby Feller

Aan de orde komen onder andere vragen als:

Wanneer is lichaamstaal bijbels verantwoord en gewenst en wanneer wordt het manipulatief en gekunsteld? Waarom is lichaamstaal zo belangrijk bij het ‘therapeutische klimaat’?

Hoe kunnen er door de (slechte) lichaamstaal van de hulpverlener ongewenste gevolgen ontstaan? In de christelijke hulpverlening kan op effectieve wijze

gebruik gemaakt worden van een gedegen kennis van lichaamstaal. Dit doordat de therapeut of pastoraal werker die eerder de ‘microsignalen’ van cliënten opmerkt,

beter leert te communiceren. De cliënt is daardoor in staat zichzelf beter te leren kennen en krijgt bovendien handvaten voor een betere communicatie en omgaan met emoties. Op deze dag komen veel facetten van lichaamstaal aan de orde, o.a. hoe we omgaan met ruimtes, mimiek, intonatie, gebaren, houding en beweging welke implicaties dit heeft in de begeleiding en hoe kunnen we het praktisch door middel van oefeningen aanwenden. Naast de theorie bestaat deze studiedag ook uit het praktiseren van enkele toepassingen. Het programma is van 10.00 uur tot 16.00 uur waaronder een uitgebreide lunch. Deze dag is bedoeld voor iedereen die werkt in hulpverlening en of pastoraat of daar belangstelling voor heeft.

Info/opgave St.Promise, Lange Burchwal 80, 3421 SM Oudewater
Tel 0348-563359 of via e-mail
info@pastoraat.com
Kosten: Inclusief lunch en reader € 45,-

Op zaterdag 1 april in het therapeutisch centrum te Oudewater Lange Burchwal 80, 3421 SM Oudewater tel 0348 563359



Redactioneel

Een nieuw nummer in het nieuwe jaar. Het schrijven van dit voorwoord is mijn debuut. Je kunt betwijfelen of deze rubriek wel gelezen wordt. Maar twijfel over het lezen van Promise wordt door feiten weersproken. Promise blijkt opvallend veel te worden geraadpleegd! Vooral digitaal: in 2005 waren er meer dan 250.000 bezoekers op onze website www.stichting-promise.nl en werd er voor meer dan 50 gigabyte bestanden gedownload! Daar zijn we uitermate dankbaar voor. Niet dat het om stichting Promise of dito tijdschrift gaat, maar wel om de boodschap die zij uitdraagt. Op een evenwichtige manier willen we waarheid en eenheid blijven benadrukken. Beiden zijn even belangrijk, en kunnen niet zonder elkaar. Licht en duisternis, waarheid en leugen, opbouw en afbraak komen weer naast elkaar ook in dit nummer voor. Dat roept zowel instemming als felle afkeuring op. Uw gebeden om bescherming, maar ook om wijsheid, en financiële steun kunnen we niet missen.

In dit nummer * een artikel over vaderschap. Een kind verwekken is niet zo moeilijk, maar om vader te zijn, tja daar komt meer bij kijken. Wellicht met schaamrood op de kaken kun je deze uiteenzetting van Jim Wilder uit Living With Man lezen. Volwassen mannen hadden allang volwassen moeten zijn, maar zijn in wezen kind gebleven. Vaak is dit te wijten door een gebrek aan goede voorbeelden. Het is niet de bedoeling om het bij constatering te laten. Eerst de bewustwording hoe dat in je eigen leven is. Dan het verlangen om de rol van vader op je te nemen zoals God het bedoelt. Vervolgens met de erkenning dat je het zelf onmogelijk kunt. Geeft niet. God de Vader wil ons daarin juist helpen. Maar ook helpen we elkaar om door te groeien in discipelschap naar vaderschap. God geve meer geestelijke vaders en moeders, rotsen in de branding, maar niet keihard en steenkoud.

* André Roosma schreef over de Aäronitische zegen. De zegenende Vader. Islamieten kennen vele namen voor Allah, maar pertinent niet die van God als VADER. Allah is niet zo close met mensenkinderen. Voila een essentieel verschil tussen deze twee monotheïstische godsdiensten.

God is trots op zijn kinderen. Dit straalt van zijn gezicht af. Natuurlijk, het is beeldspraak en menselijk gedacht. Want God is geest en niemand, zelfs Mozes niet, heeft Gods aangezicht kunnen en mogen zien. Ik herhaal: God is trots op zijn kinderen, hoewel ze nog zeker niet volmaakt en zondeloos zijn. We zijn vaak rare jongens, in het Engels: Odd Fellows. Maar pas op: dit is weer een aparte groep mensen die toch niet bij het christendom blijken te horen.

* Tenslotte dus een artikel van drs. J.G. Hoekstra over Odd Fellows, die verwant zijn aan de Vrijmetselaars. De grondslag van het Odd-Fellowship is te noemen in een enkele korte zinsnede: 'Het Vaderschap van God en de Broederschap der Menschen' Dat klinkt goed. In eerste instantie lijkt het wel christelijk te zijn, maar bij nader inzicht is het toch nep, imitatie. Deze stroming is de kerk inclusief de evangelische wereld reeds geïnfilteerd. Attentie! Het evangelie zonder het kruis is niet meer cruciaal, maar fataal.

Doch ook in 2006 geldt: 'De Zoon van God, Jezus Christus, die wij, Silvanus, Timoteüs, en ik, aan u verkondigd hebben, was immers ook niet iemand die ja zei en nee bedoelde. Hij belichaamt het ja. In Hem worden alle beloften ('Promises !') van God ingelost; en daarom is het ook door hem dat we amen zeggen, tot Gods eer. Het is God die u en ons Christus als fundament geeft, die ons allen heeft gezalfd, heeft gewaarmerkt als zijn eigendom en ons als voorschot de Geest gegeven heeft.' 2Kor.1:19-22 uit de Nieuwe Bijbel Vertaling.

Willem-Jan Pijnacker Hordijk

Colofon

Het blad "Promise" is een uitgave van stichting Promise en verschijnt 4 maal per jaar.

Het doel van de stichting is de verkondiging van het evangelie van Jezus Christus.

De stichting tracht dit doel te bereiken door:

- Het toetsen van allerlei maatschappelijke en geestelijke stromingen en denkwijzen, vooral op medisch en sociaal gebied aan het Woord van God, de Bijbel.
- Het publiceren via het blad Promise" van geschriften en of bijbelstudies met bovengenoemd doel, dit tevens via audiovisuele middelen aan een zo breed mogelijk publiek.

De stichting is interkerkelijk en heeft als grondslag, zich daarbij alleen te laten leiden door de Bijbel, waarvan ze gelooft dat dit het geïnspireerde Woord van God is en alleen onfeilbaar gezag heeft.

We geloven dat God deze wereld zo lief heeft, dat Hij zijn Zoon gegeven heeft om onze straf op de zonde te dragen, opdat wij, indien we in Hem geloven eeuwig met Hem mogen leven en ook nu dagelijks Zijn aanwezigheid mogen ervaren. Door middel van diverse activiteiten van de stichting willen we deze boodschap uitdragen

Redactie

Gerard en Coby Feller, Oudewater
drs. W.J. Pijnacker Hordijk, Delft

Vormgeving en druk

Hoonte Bosch & Keuning, Utrecht

ISSN: 1383-0295

verschijnt 4x per jaar

Abonnement: minimaal €9,- per jaargang

St.Promise

Lange Burchwal 80

3421 SM Oudewater

Tel. 0348 - 563359

Fax. 0348 - 563968

e-mail: info@stichting-promise.nl

internetpagina: www.stichting-promise.nl

Rabobank: 39.16.83.071

Postbank: 4906197

Voor België:

jaarrekening abonnement minimaal €9,-

Belg.Post.Rek.Nr. 000.16.92.998-57

St.Promise

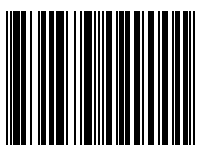
Lange Burchwal 80

3421 SM Oudewater, Holland

LET OP:

Bij een betaling op onze rekening, dient uw adres en/of relatienummer op de betalingsopdracht vermeld te staan!

Losse nummer €2,50



9 771383 029001